Категорія справи № **824/11/25: Цивільні справи (з 01.01.2019); Справи окремого провадження; Справи про оспорювання рішень міжнародних арбітражів.**
Надіслано судом: **не визначено.** Зареєстровано: **22.09.2025.** Забезпечено надання загального доступу: **23.09.2025.**
Дата набрання законної сили: **22.09.2025**
Номер судового провадження: **61-8372ав25**

Верховний Суд

ПОСТАНОВА

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

22 вересня 2025 року

м. Київ

справа № 824/11/25

провадження № 61-8372ав25

Верховний Суд у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду: Краснощокова Є. В. (суддя-доповідач), Гудими Д. А., Пархоменка П. І.,

за участю секретаря судового засідання - Кіпрік Х. В.,

учасники справи:

позивач в арбітражному спорі (стягувач, покупець) ? SOUFFLET NEGOCE S.A.S. (СУФФЛЕ НЕГОС С.А.С.), правонаступником якого є SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO S.A.S. (СУФФЛЕ НЕГОС БАЙ ІНВІВО С.А.С.),

відповідач в арбітражному спорі (боржник, продавець) ? Товариство з обмеженою відповідальністю «Агропромисловий комплекс Докучаєвські чорноземи»,

розглянув у відкритому судовому засіданні апеляційну скаргу Товариства з обмеженою відповідальністю «Агропромисловий комплекс Докучаєвські чорноземи» на ухвалу Київського апеляційного суду від 14 травня 2025 року у справі за заявою SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO S.A.S. (СУФФЛЕ НЕГОС БАЙ ІНВІВО С.А.С.) про визнання і надання дозволу на виконання Арбітражного рішення Міжнародної асоціації торгівлі зерном і кормами (GAFTA) від 31 січня 2022 року в арбітражному провадженні № 18-350 за позовом SOUFFLET NEGOCE S.A.S. (СУФФЛЕ НЕГОС С.А.С.), правонаступником якого є SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO S.A.S. (СУФФЛЕ НЕГОС БАЙ ІНВІВО С.А.С.), до Товариства з обмеженою відповідальністю «Агропромисловий комплекс Докучаєвські чорноземи» про стягнення збитків,

ВСТАНОВИВ:

Короткий зміст вимог заяви

У січні 2025 року SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO S.A.S. (СУФФЛЕ НЕГОС БАЙ ІНВІВО С.А.С.) звернулось до апеляційного суду як суду першої інстанції із заявою про визнання і надання дозволу на виконання рішення Міжнародного комерційного арбітражу від 31 січня 2022 року, винесеного за Законом Англії про арбітраж 1996 року та за Арбітражними правилами № 125 Асоціації торгівлі зерном та кормами (GAFTA), в арбітражному провадженні № 18-350 між позивачем SOUFFLET NEGOCE S.A.S. (СУФФЛЕ НЕГОС С.А.С.) проти відповідача ? Товариства з обмеженою відповідальністю «Агропромисловий комплекс Докучаєвські чорноземи» (далі - ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи»).

SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO S.A.S. на підтвердження обґрунтування змін у найменуванні долучено витяг з основного реєстраційного запису у торгово-промисловому реєстрі від 29 жовтня 2024 року, з якого вбачається, що SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO S.A.S. (СУФФЛЕ НЕГОС БАЙ ІНВІВО С.А.С.) є юридичною особою, зареєстрованою за законодавством Франції 06 липня 2023 року. Компанія, що брала участь у процедурі злиття (реорганізація шляхом злиття від 01 січня 2024 року) SOUFFLET NEGOCE S.A.S. (СУФФЛЕ НЕГОС С.А.С.). Зазначає, що найменування стягувача, зазначене у договорі купівлі-продажу та Арбітражному рішенні, а саме: "SOUFFLET NEGOCE S.A.S [СУФФЛЕ НЕГОС С.А.С.]", відрізняється з огляду на реєстраційні зміни в найменуванні юридичної особи стягувача. Різниця в найменуванні спричинена саме процедурою реорганізації юридичної особи, що мала місце 01 січня 2024 року.

В обґрунтування доводів заяви вказує, що Арбітражним рішенням Міжнародного комерційного арбітражу від 31 січня 2022 року, винесеним за Законом Англії про арбітраж 1996 року та за Арбітражними правилами № 125 Асоціації торгівлі зерном та кормами (GAFTA), в арбітражному провадженні № 18-350 Арбітражним трибуналом у складі пана Рождера Рукса (Roger Rookes), пана Ейтена Чейнера (Eytan Chainere) та пана Кея Дженса (Kay Jansa), між позивачем - покупцем проти відповідача - продавця (далі ? Арбітражне рішення) вирішено (пункт 6):

негайно стягнути з Продавця 960 000,00 доларів США, а також складні відсотки на цю суму у розмірі 4 % річних з капіталізацією щотримісяці, з 16 грудня 2020 року як дати наступної з дати дефолту до дати здійснення оплати;

негайно стягнути з Продавця арбітражні витрати та збори, що підлягають відшкодуванню Продавцем. Якщо арбітражні витрати та збори були сплачені Покупцем, Покупець має право на негайне відшкодування таких витрат та зборів з боку Продавця, а також складних відсотків на суму таких витрат та зборів у розмірі 4 % річних з капіталізацією щотримісяці, починаючи з дати Арбітражного рішення до дати відшкодування. Фіксований збір за участь в арбітражному провадженні сторони, що не є членом GAFTA. Свої витрати на правничу допомогу, якщо такі є, кожна сторона покриває самостійно. Трибунал залишає за собою юрисдикцію (повноваження) ухвалювати будь-яке(-і) подальше(-і) рішення з будь-яких адміністративних або інших питань, які стосуються підготовки та підписання цього

Арбітражного рішення. Збори та витрати цього арбітражного провадження наступні ? (фунтів стерлінгів): арбітражний збір GAFTA - 1 720,00; фіксований збір за участь в арбітражному провадженні сторони, що не є членом GAFTA, - 1 700,00; гонорари арбітрів ? 4 870,00, ПДВ 0,00, ? (фунтів стерлінгів), всього ? 8 290,00. Арбітражні збори та витрати у розмірі 8 290,00 фунтів стерлінгів стягуються з Продавця.

Арбітражне рішення винесено щодо стягнення сум заборгованості за комерційним договором у спорі, що виник з договірних відносин; не стосується суспільних, економічних та соціальних основ держави України, не створює загрозу для суверенітету, національної безпеки та економіки країни, в результаті виконання Арбітражного рішення не будуть вчинені дії, які прямо заборонені законодавством України.

Спір між стягувачем та боржником виник з договору купівлі-продажу 15 000,00 метричних тон кукурудзи 3 класу українського походження С20/52 від 30 липня 2020 року в результаті невиконання боржником своїх зобов`язань за договором. Пункт 11 Договору містить арбітражну угоду у формі арбітражного застереження щодо передачі спорів між стягувачем та боржником на розгляд та остаточне вирішення міжнародним комерційним арбітражем за Правилами GAFTA (надалі - «Арбітражна угода»). Правила GAFTA інкорпоровані до Договору шляхом посилання на них в Арбітражній угоді (п. 11.1). Арбітражне провадження № 18-350 відбувалося у повній відповідності до зазначеної Арбітражної угоди. Боржник був належним чином сповіщений про арбітражний розгляд та призначення Арбітражного трибуналу. Боржнику надавалися всі можливості представити свою позицію та надати пояснення в арбітражі, однак Боржник на власний розсуд не скористався таким правом. Рішення про призначення Арбітражного трибуналу у складі трьох арбітрів та юрисдикцію Арбітражного трибуналу боржник не оскаржував у порядку статей 31.1, 31.2 Закону Англії про арбітраж 1996 року, що інкорпоровані у Правилах GAFTA шляхом посилання у п. 1.1. GAFTA в офіційному листі від 03 січня 2025 року підтверджено, що Арбітражне рішення не було оскаржене в рамках апеляційного провадження до Апеляційної ради GAFTA в межах строків, передбачених п. 10.1 Правил GAFTA. А отже, згідно з п. 9.4 Правил GAFTA Арбітражне рішення набрало законної сили, є остаточним і обов`язковим для сторін як щодо спірних питань, так і щодо витрат, та підлягає виконанню.

Арбітражне рішення винесено та поширює свою дію щодо боржника як юридичної особи, що має на території України зареєстроване місцезнаходження.

Боржнику достеменно відомо про Арбітражне рішення та зобов`язання з його виконання, однак боржником в добровільному порядку рішення арбітражного суду не виконано.

SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO S.A.S. просило суд:

визнати і надати дозвіл на виконання на території України Арбітражного рішення на користь SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO S.A.S. (юридичної особи, належним чином зареєстрованої відповідно до законодавства Франції, ідентифікаційний код: 801076134, зареєстроване місцезнаходження: Франція, Quai Sarrail 10400 Nogent-sur-Seine [Quai Sarrail 10400 Ножан-сюр-Сен]), яким вирішено стягнути ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи» (юридичної особи, зареєстрованої відповідно до законодавства України, ідентифікаційний код: 37845209, зареєстрованої за адресою: Україна, 39500, Полтавська обл., Карлівський р-н, місто Карлівка, вулиця Великотирнівська, 51):

960 000,00 дол. США як збитки, понесені за договором;

складні відсотки на суму 960 000,00 дол. США у розмірі 4 % річних з капіталізацією щотримісяці, з 16 грудня 2020 року як дати, наступної з дати дефолту продавця, до дати здійснення оплати;

8 290,00 фунтів стерлінгів, що сумарно складають арбітражні збори та витрати в арбітражному провадженні у вигляді:

арбітражного збору GAFTA у розмірі 1 720,00 фунтів стерлінгів;

витрат за винесення Арбітражного рішення, тобто гонорари арбітрів, у розмірі 4 870,00 фунтів стерлінгів;

фіксованого збору за участь в арбітражному провадженні сторони, що не є членом GAFTA, у розмірі 1 700,00 (одна тисяча сімсот) фунтів стерлінгів;

складні відсотки на суму 8 290,00 фунтів стерлінгів у розмірі 4 % річних з капіталізацією щотримісяці, починаючи з 31 січня 2022 року як дати Арбітражного рішення, до дати відшкодування;

видати виконавчий лист на примусове виконання на території України Арбітражного рішення;

судові витрати покласти на ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи».

Короткий зміст ухвали суду першої інстанції

Ухвалою Київського апеляційного суду від 14 травня 2025 року заяву SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO S.A.S. про визнання і надання дозволу на виконання Арбітражного рішення задоволено.

Визнано і надано дозвіл на виконання Арбітражного рішення Міжнародної асоціації торгівлі зерном і кормами (GAFTA) від 31 січня 2022 року в арбітражному провадженні № 18-350 за позовом SOUFFLET NEGOCE S.A.S., правонаступником якого є SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO S.A.S., до ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи» про стягнення збитків.

Видано виконавчий лист на примусове виконання Арбітражного рішення, яким вирішено:

негайно стягнути з продавця (ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи») 960 000,00 дол. США, а також складні відсотки на цю суму у розмірі 4 % річних з капіталізацією щотримісяці, з 16 грудня 2020 року як дати, наступної з дати дефолту, до дати здійснення оплати;

негайно стягнути з продавця (ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи») арбітражні витрати та збори, що підлягають відшкодуванню продавцем. Якщо арбітражні витрати та збори були сплачені покупцем (SOUFFLET NEGOCE S.A.S. (СУФФЛЕ НЕГОС С.А.С.), покупець має право на негайне відшкодування таких витрат та зборів з боку продавця, а також складних відсотків на суму таких витрат та зборів у розмірі 4 % річних з капіталізацією щотримісяці, починаючи з дати Арбітражного рішення до дати відшкодування. Фіксований збір за участь в арбітражному провадженні сторони, що не є членом GAFTA. Свої витрати на правову допомогу, якщо такі є, кожна сторона покриває самостійно. Трибунал залишає за собою юрисдикцію (повноваження) ухвалювати будь-яке (і) подальше (і) рішення з будь-яких адміністративних або інших питань, які стосуються підготовки та підписання цього Арбітражного рішення. Збори та витрати цього

арбітражного провадження наступні ? (фунтів стерлінгів): абітражний збір GAFTA - 1 720,00; фіксований збір за участь в арбітражному провадженні сторони, що не є членом GAFTA, - 1 700,00; гонорари арбітрів ? 4 870,00, ПДВ 0,00, всього ? 8 290,00 фунтів стерлінгів. Арбітражні збори та витрати у розмірі 8 290,00 фунтів стерлінгів стягуються з продавця.

Стягнено з ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи» на користь SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO S.A.S. судовий збір за подання заяви про визнання та надання дозволу на виконання рішення міжнародного арбітражу та витрати, пов`язані із залученням перекладача та нотаріальним засвідченням документів українським нотаріусом, в сумі 14 539,00 грн.

Стягнено з ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи» на користь SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO S.A.S. витрати на професійну правничу допомогу та витрати, пов`язані з розглядом справи, в сумі 9 491,18 євро.

Ухвала апеляційного суду мотивована тим, що досліджені судом матеріали справи свідчать про те, що Арбітражне рішення отримано боржником ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи» та ним питання про оспорювання рішення міжнародного комерційного арбітражу не порушувалось. Під час розгляду заяви про надання дозволу та видачу виконавчого листа на примусове виконання Арбітражного рішення боржник не повідомляв суд про подану ним заяву до компетентного суду про скасування цього рішення. Отже, Арбітражне рішення є остаточним, набрало законної сили.

Доказів виконання боржником Арбітражного рішення у добровільному порядку матеріали справи не містять.

Як на підставу для відмови у наданні дозволу на виконання Арбітражного рішення боржник посилається на те, що жодних листів/ повідомлень від арбітражного суду не отримував. Про факт існування цього рішення дізнався лише з моменту отримання повідомлення Київського апеляційного суду. Вважає, що Арбітражним судом не було належним чином підтверджено та встановлено, що електронні пошти ІНФОРМАЦІЯ_1, ІНФОРМАЦІЯ_2 належать саме ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи». Арбітражний суд фактично обмежився доводами і електронними поштами, які запропонувала йому протилежна сторона. Належність електронних пошт товариству обґрунтувалося лише одностороннім направленням інструкцій на ці електронні пошти. Електронні адреси були надані іншою стороною без будь-якого підтвердження, що у свою чергу спростовує легітимність повідомлень арбітражного суду.

Відповідач не скористався своїм правом призначити другого арбітра зі своєї сторони відповідно до п. 3.2(b) Правил GAFTA. З огляду на це у відповідь на відповідний запит Позивача GAFTA було призначено другого арбітра зі сторони Відповідача, пана Е. Чейнера [E. Chainere], згідно з п. 3.3 Правил GAFTA. Електронним листом від 09 лютого 2021 року GAFTA належним чином повідомлено Сторін про призначення другого арбітра зі сторони Відповідача згідно з п. 3.5 Правил GAFTA. На вимогу п. 3.2(d) Правил GAFTA електронним листом від 02 серпня 2021 року GAFTA належним чином повідомлено Сторін, у тому числі Відповідача, на адреси електронної пошти ІНФОРМАЦІЯ_2, ІНФОРМАЦІЯ_5, про формування повного складу Трибуналу.

Під час судового розгляду справи сторона боржника не спростувала належними та допустими доказами, що адреси електронної пошти ІНФОРМАЦІЯ_1 , ІНФОРМАЦІЯ_2 не належать (не використовуються) ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи» для надсилання та отримання електронних листів з огляду на те, що на офіційному веб-сайті ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи» як адреса електронної пошти його головного офісу вказана ІНФОРМАЦІЯ_2; в Єдиному державному реєстрі декларацій адреса електронної пошти ІНФОРМАЦІЯ_2 вказана у деклараціях кінцевого бенефіціарного власника боржника ОСОБА_7 в якості саме електронної адреси боржника; ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи» вказував ІНФОРМАЦІЯ_2 як свою офіційну адресу електронної пошти у низці договорів, укладених за результатами тендерів, які опубліковані в електронній системі «Прозорро»; адреса електронної пошти ІНФОРМАЦІЯ_2 вказана як офіційна адреса головного офісу ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи» на профільному (агропромисловому) веб-сайті www.elevatorist.com., про що свідчать надані стороною стягувача письмові докази (а. с. 181-213, т. 2). Обставини отримання ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи» листів від покупця на електронні пошти ІНФОРМАЦІЯ_2 та ІНФОРМАЦІЯ_1 як під час періоду поставки (виконання) за договором, так і під час арбітражного розгляду підтверджуються звітами про доставку листів (а. с. 145-150, т. 3).

Отже, доводи ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи» про те, що його не було повідомлено про арбітражний розгляд, є безпідставними та спростовуються доказами, які містяться в матеріалах справи.

Доводи ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи» про те, що визнання та виконання Арбітражного рішення порушує публічний порядок, суд вважає помилковими, оскільки це рішення не вказує на порушення бюджетного законодавства, а стосується порядку виконання зобов`язань, які виникли між учасниками цієї справи на підставі укладеного між ними договору у сфері господарських правовідносин. Обставини, встановлені Арбітражним рішенням, не стосуються суспільних, економічних та соціальних основ держави України, вказане рішення ухвалено у спорі, передбаченому арбітражною угодою, та виключно щодо боржника як окремої юридичної особи та самостійного учасника господарського обороту, тому виконання зазначеного рішення не суперечить публічному порядку України, її незалежності, цілісності, самостійності та недоторканності, конституційним правам, свободам, гарантіям, що спростовує доводи заперечень у цій частині ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи». Також необґрунтованими є посилання на постанову НБУ від 24 лютого 2022 року № 18 «Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану» як на підставу, що виконання Арбітражного рішення буде прямим порушенням обмежень, введених відповідно до Закону України «Про валюту і валютні операції», оскільки згідно з пунктом 14 цієї постанови НБУ уповноваженим установам забороняється здійснювати за дорученням клієнтів транскордонні перекази валютних цінностей з України, крім випадків їх здійснення на підставі окремих дозволів (рішень) Національного банку України, що приймаються на підставі звернень Кабінету Міністрів України, міністерств та інших державних органів України. Отже, під час дії воєнного стану ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи» може здійснити розрахунок (валютну операцію) шляхом отримання окремого дозволу НБУ.

Посилання ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи» на відсутність в Арбітражного суду компетенції на розгляд спору з тих підстав, що після закінчення 31 грудня 2020 року строку дії укладеного між сторонами договору арбітражне застереження, яке міститься у договорі, втратило чинність, суд вважає помилковими, оскільки закінчення строку дії укладеного між сторонами контракту не впливає на дійсність, чинність та виконуваність включеної до нього арбітражної угоди у вигляді арбітражного застереження. Схожі висновки викладені у постанові Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду від 03 березня 2020 року у справі № 920/241/19, а також у постановах Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного цивільного суду від 15 вересня 2022 року у справі № 824/294/21, від 08 грудня 2022 року у справі № 824/45/22, від 30 березня 2023 року у справі № 824/50/22, від 06 березня 2025 року у справі № 824/32/24.

Надаючи оцінку доводам боржника про те, що спір не міг бути переданий на вирішення міжнародного комерційного арбітражу, оскільки місцем укладення договору є місто Київ, Україна, а предметом договору виступає майно (товар) - кукурудза 3 класу українського походження урожаю 2020 року, суд виходить з того, що спори щодо виконання міжнародних договорів поставки підвідомчі арбітражним судам, за своєю правовою природою спір, який переданий сторонами у справі на вирішення комерційного арбітражного суду, є цивільно-правовим, оскільки стосується виконання укладеного цивільно-правового договору, а не виконання договору про закупівлі в розумінні

Закону України «Про публічні закупівлі». Таким чином, доводи ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи» про те, що національним законодавством передбачена заборона передачі на розгляд міжнародного арбітражного суду спору, який виник між сторонами, є безпідставними.

Надаючи оцінку зібраним у справі доказам, суд вважає, що ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи» не підтвердив існування визначених статтею 478 ЦПК України підстав для відмови у наданні дозволу на примусове виконання Арбітражного рішення, а також передбачених статтею V Конвенції про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень від 10 червня 1958 року (Нью-Йоркська Конвенція), тому суд дійшов висновку про задоволення заяви SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO S.A.S. про визнання і надання дозволу на виконання Арбітражного рішення й видачу виконавчого листа.

Як встановлено судом, сума до стягнення у рішенні міжнародного комерційного арбітражу виражена в іноземній валюті - доларах США, арбітражні збори та витрати у фунтах стерлінгів. Стягувач не звертався із заявою про визначення суми стягнення в національній валюті України за курсом НБУ на день постановлення ухвали, а тому суд визначає в ухвалі суму стягнення у валюті, зазначеній в рішенні міжнародного комерційного арбітражу.

З матеріалів справи вбачається, що стягувач поніс судові витрати, що складаються із судового збору, сплаченого за подання заяви, у розмірі 1 514, 00 грн та витрат, пов`язаних із розглядом справи: переклад та нотаріальним засвідченням документів українським нотаріусом у розмірі 13 025,00 грн; 1 280,74 євро - на отримання послуг перекладу, транспортні витрати; 1 099,28 євро - нотаріальне засвідчення та апостилювання документів англійським нотаріусом; 111,16 євро - послуги міжнародних поштових перевезень). Вказані документально підтвердженні судові витрати, що складаються із судового збору та витрат, пов`язаних із розглядом справи, підлягають стягненню з ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи» на користь SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO S.A.S.

Судом встановлено, що представництво інтересів стягувача в суді здійснювала адвокат Козирєва А. К. на підставі договору про надання правової допомоги № 1101- АО-2/2024 від 25 жовтня 2024 року, укладеного між SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO S.A.S. та АО «ІНТЕГРІТЕС». Повноваження адвоката Козирєвої А. К. підтверджуються ордером серії АХ № 1226764 від 16 грудня 2024 року (а. с. 28-36, 46, т. 1; а. с. 28, т. 3). Представником подана до суду заява про визнання і надання дозволу на виконання Арбітражного рішення, відповідь на заперечення сторони боржника та її участь у судовому засіданні 02 квітня 2025 року підтверджується протоколом судового засідання (а. с. 29-30, т. 3). На виконання вимог положень статті 134 ЦПК України представник при поданні заяви зазначила про попередній (орієнтовний) розрахунок суми судових витрат, які стягувач поніс і які очікує понести в зв`язку із розглядом справи, що складається із судового збору у розмірі 1 514, 00 грн, та витрат, пов`язаних з розглядом справи, а саме на професійну правничу допомогу, що еквівалентно 463 880,00 грн, та пов`язаних із залученням перекладачів та нотаріальним засвідченням підпису перекладача - 18 760,00 грн.

07 квітня 2025 року від адвоката Козирєвої А. К. до апеляційного суду надійшла заява про припинення повноважень та про виключення даних про всіх представників стягувача зі справи: адвокатів Перепелинської О. С., Васильєвої Д. В., Козирєвої А. К. у зв`язку з припиненням їх повноважень. 08 квітня 2025 року представник SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO S.A.S. - адвокат Лебедєв П. В. подав до апеляційного суду заяву про вступ у справу як представників стягувача на підставі укладеного договору про надання правової допомоги № 27-03/2025 від 27 березня 2025 року між АО «Ей.Джи.Ей та партнери» та компанією SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO S.A.S. (а. с. 39-49, т. 3). Під час судового розгляду справи представництво інтересів стягувача здійснювали адвокати Лебедєв П. В. на підставі ордера серії АА № 1562844 від 07 квітня 2025 року та адвокат Мороз І. В. на підставі ордера серії АА № 1561618 від 04 квітня 2025 року (а. с. 79, 132, т. 3).

У письмових запереченнях боржник не погодився із заявленим розміром витрат на правничу допомогу, посилаючись на те, що дана категорія справ не є складною і зводиться до формальної процедури легалізації вже прийнятого міжнародною установою рішення. Заявлений розмір не відповідає критерію розумності, співмірності, обставинам справи, складності складення процесуальних документів. До того ж, за результатами розгляду справи арбітражем загальний розмір витрат (збори та витрати) становив 8 290,00 фунтів стерлінгів. Розмір практично тотожний, хоча у цій справі розглядаються лише процесуальні питання щодо визнання і надання дозволу на виконання рішення, який вже вирішив спір по суті (а. с. 141-147, т. 3).

Визначаючи розмір витрат на професійну правничу допомогу та розподіляючи вказані витрати між сторонами у справі, суд враховує, що відповідно до умов договору про надання правової допомоги про надання правової допомоги № 1101- АО-2/2024 від 25 жовтня 2024 року АО «ІНТЕГРІТЕС» (Фірма) приймає на себе зобов`язання з надання Клієнту правової допомоги. Гонорар Фірми за надані Послуги розраховується відповідно до часу, витраченого фахівцями Фірми на виконання завдань Клієнта з урахуванням характеру та вартості виконаної роботи, а також рівня кваліфікації персоналу фірми, залученого до роботи над таким завданням. Застосовуються такі розцінки роботи фахівців за кожну годину роботи (надалі - «Погодинні ставки») - пункт 2.1. договору. Гонорар Фірми за послуги, надані за пунктом 1.1 цього Договору, не перевищить: 10 000,00 євро (без урахування ПДВ та витрат) за Послуги, вказані у пп. 1.1.1- 1.1.2. Фактичний обсяг Послуг оформлюється Актом надання послуг, який складає Фірма, Послуги вважаються наданими з моменту підписання обома Сторонами Акта надання послуг - пункт 3.6. договору.

Стягувачем належним чином не обґрунтовано і не доведено перелік (обсяг) та вартість наданих АО «ІНТЕГРІТЕС» послуг та витрат, понесених на виконання договору про надання правової допомоги № 1101- АО-2/2024 від 25 жовтня 2024 року, а відтак у відшкодуванні заявлених витрат на професійну правову допомогу у розмірі 10 000,00 євро слід відмовити.

Перевіряючи витрати, понесені на оплату професійної правничої допомоги в суді на підставі договору про надання правової допомоги № 27-03/2025 від 27 березня 2025 року, укладеного між АО «Ей.Джи.Ей та партнери» та SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO S.A.S., судом встановлено, що обсяг правової допомоги (юридичних послуг) визначається на підставі запиту Клієнта та оформлюється додатковою угодою до даного Договору. Порядок розрахунку гонорару АО та його розмір визначається Сторонами у додаткових угодах до цього Договору - пункти 4.1. договору (а. с. 59-61, т. 3). На підставі додаткової угоди № 1 до договору про надання правової допомоги сторони визначили обсяг правової допомоги та порядок оплати послуг за надання такої правової допомоги Клієнту у Київському апеляційному суді щодо визнання та надання дозволу на примусове виконання Арбітражного рішення у цій справі - пункт 1 додаткової угоди (а. с. 243-244, т. 3). Вартість послуг АО розраховується на підставі витраченого часу на надання правової допомоги на основі погодинної ставки у розмірі 300 (триста) євро - пункт 2 додаткової угоди. Вартість послуг АО, передбачених п. 1 Угоди, складатиме максимум 15 000,00 євро. Наданий звіт адвокатів, залучених до виконання завдання, щодо затраченого часу спеціалістами в період з 07 квітня 2025 року по 01 травня 2025 року на виконання доручень Клієнта. Загальна вартість таких послуг оцінена в сумі 12 500.00 євро, яку стягувач просить стягнути з боржника (а. с. 189-194, т. 3).

Оцінюючи подані докази на підтвердження понесених ним витрат на професійну правничу допомогу, суд встановив, що зазначені витрати включають послуги щодо: з`ясування статусу справи та можливості отримання доступу до матеріалів справи в Київському апеляційному суді; повідомлення Клієнта щодо підтвердження надходження заяви до Суду; надання Клієнту роз`яснень та консультацій щодо

подальших дій у справі та матеріалів, необхідних для підготовки процесуальних документів; організація їх передачі, професійного перекладу та нотаріального засвідчення; повідомлення Клієнта про підтвердження надходження заяви до Київського апеляційного суду; направлення роз`яснень Клієнту щодо подальших дій у справі; здійснення моніторингу статусу справи. Такі послуги мають організаційний характер та не підлягають компенсації, оскільки відсутні підтвердження, що замовнику послуг разом з цим здійснювалося надання консультацій правового характеру. Включені до описів робіт, виконаних адвокатами, послуги: ознайомлення з матеріалами справи, наданими Клієнтом; надання Клієнту правової інформації стосовно процедури визнання та надання дозволу на виконання арбітражного рішення винесеного проти боржника; підготовка заяви про вступ у справу та участь у судовому засіданні у режимі відеоконференції поза межами приміщення суду; здійснення вичитки фінальних документів, необхідних для продовження процедури визнання та надання дозволу на виконання Арбітражного рішення, з організацією професійного перекладу цих документів та їх нотаріального засвідчення; підготовка та подання заяви про долучення доказів (документів) до матеріалів справи; здійснення підготовки до судового засідання та участь у ньому в якості представника Клієнта; надання Клієнту роз`яснення стосовно додаткових матеріалів, необхідних для подальшого складання процесуальних документів, з організацією професійного перекладу та нотаріального засвідчення відповідних документів; збір необхідних відомостей задля долучення їх в якості доказів в написанні процесуальних документів; підготовки додаткових пояснень у справі; організації перекладу та нотаріального засвідчення відповідних документів; отримання та вичитування нових матеріалів від Клієнта з організацією професійного перекладу та нотаріального засвідчення необхідних документів є завищеними, оскільки зводяться до єдиної дії - формування правової позиції сторони та є складовими наданих послуг адвокатами щодо ознайомлення в приміщенні суду з матеріалами справи, подання заяв, додаткових пояснень та доданих до неї документів (доказів), участь адвокатів Лебедєва П. В. та Мороз І. В. в судових засіданнях 16 квітня 2025 року, 07 травня 2025 року, 14 травня 2025 року.

За таких обставин, надавши оцінку доказам щодо фактично понесених витрат стягувача на професійну правничу допомогу в суді першої інстанції відповідно до вимог статей 137, 141 ЦПК України, врахувавши подані представником боржника заперечення щодо розміру заявлених до стягнення витрат на правничу допомогу та його доводів щодо їх неспівмірності, суд дійшов висновку про необхідність зменшення розміру витрат на правничу допомогу, які підлягають стягненню з боржника, до 7 000,00 євро, що відповідає критерію реальності наданих адвокатських послуг, розумності їхнього розміру, конкретним обставинам справи, з урахуванням її складності, кількості судових засідань, необхідних процесуальних дій сторони, часу, витраченого адвокатами в суді першої інстанції.

Отже, з ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи» на користь SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO S.A.S. підлягає стягненню судовий збір за подання заяви та витрати, пов`язані із залученням перекладача та нотаріальним засвідченням документів українським нотаріусом, в сумі 14 539,00 грн (1 514,00 грн + 1 3025,00 грн), а також витрати на професійну правничу допомогу у розмірі 7 000,00 євро та витрати, пов`язані з розглядом справи, що складаються із: 1 280,74 євро - на отримання послуг перекладу, транспортні витрати; 1 099,28 євро - нотаріальне засвідчення та апостилювання документів англійським нотаріусом; 111,16 євро - послуги міжнародних поштових перевезень.

Аргументи учасників справи

У липні 2025 року ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи» подало до Верховного Суду апеляційну скаргу, в якій просить ухвалу апеляційного суду скасувати, ухвалити нове судове рішення, яким відмовити у задоволенні заяви про визнання і надання дозволу на виконання Арбітражного рішення.

Апеляційна скарга мотивована тим, що заява від 28 січня 2025 року вих. № 02-28/01-25 разом із додатками підписана та подана адвокатом Козирєвою А. К. В матеріалах справи наявний ордер від 16 грудня 2024 року № 1226764, згідно з яким Козирєва А. К. надає правничу допомогу на підставі договору між SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO S.A.S. та АО «Інтегрітес» № 1Ю1-АО-2/2024 від 25 жовтня 2024 року. Водночас адвокат Козирєва А. К. представляла інтереси стягувача у Київському апеляційному суді за іншим договором про надання правової допомоги. Указаний договір не був поданий разом із заявою, відтак в адвоката, який подав і засвідчив заяву, додатки до неї, відсутні повноваження для здійснення представництва, у тому числі і подання заяви від 28 січня 2025 року. Заява підлягала поверненню як така, що подана особою, яка не має процесуальної дієздатності, підписана особою, яка не має права її підписувати. Указаний факт був залишений Київським апеляційним судом поза увагою. Відомості з «Електронного суду» свідчать, що адвокатом була подана заява від 28 січня 2025 року, додатки до якої не скріплені підписом за допомогою ЄСІТС, а накладення електронного підпису на додатки до цього документа лише засвідчує їхню відповідність оригіналу. Отже, всупереч приписів ЦПК указані документи не підписані, а тому не могли прийматися Київським апеляційним судом до уваги при розгляді справи.

Суд не дослідив належним чином надану копію договору № С20/52 від 30 липня 2020 року, яка містить арбітражну угоду. Апостиль Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії вказує на те, що цей офіційний документ підписаний державним нотаріусом та містить печатку/штамп нотаріуса. В поясненнях, наданих в письмовому вигляді з перекладом на українську мову, пан Вінсент Бенезеш вказує, що він як соліситор має повноваження засвідчувати документи як справжні копії. Наявна в матеріалах справи копія договору № С20/52 від 30 липня 2020 року засвідчена соліситором, тобто, як вказує державний нотаріус згідно з перекладом, адвокатом. При цьому державним нотаріусом згідно з його написом посвідчено лише справжність підпису адвоката. Сам же апостиль містить застереження про те, що він не підтверджує справжність самого документа, не підтверджує справжність підпису на оригіналі документа або його зміст. Відтак надана копія не є нотаріально засвідченою копією договору з умовами арбітражної угоди. У цьому випадку підлягає врахуванню положення пункту 2 частини четвертої статті 476 ЦПК України, які є спеціальними для цієї категорії справ і визначають необхідність подання саме нотаріально завіреної копії арбітражної угоди. Разом з цим, в тексті Арбітражного рішення у п. 2.1. вказано: «Договір укладено за С20/52. Копія підтвердження умов угоди, оформлена українською та англійською мовами, підписана Продавцем і Покупцем». Зміст арбітражного рішення не дає можливості однозначно встановити, чи був предметом дослідження оригінал такої угоди. Тобто з матеріалів справи вбачається, що стягувачем була подана заява як в електронній, так і письмовій формі із долученням копій документів, проте без нотаріально завіреної копії арбітражної угоди. Положення частини шостої статті 476 ЦПК України також вказують на можливість її застосування після відкриття провадження у справі. Тому у Київського апеляційного суду були наявні підстави для повернення без розгляду заяви компанії SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO S.A.S. (Франція) про визнання і надання дозволу на виконання рішення Міжнародного комерційного арбітражу. У порушення норм процесуального права суд першої інстанції не звернув уваги, що до заяви про визнання і надання дозволу на виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу не додано оригінал або належним чином засвідчена копія арбітражної угоди. Поряд з іншим, була додана засвідчена копія договору, однак з невідомих причин не долучався Додаток № 1 до даного договору, який є невід`ємною його частиною. У подальшому разом із додатковим поясненнями від 29 березня 2025 року стягувачем надано даний додаток, однак даний додаток засвідчений соліситором, тобто адвокатом. При цьому державним нотаріусом посвідчено лише справжність підпису адвоката. Апостиль містить застереження про те, що він не підтверджує справжність самого документа, не підтверджує справжність підпису на оригіналі документа або його зміст. Тобто надана копія додатку № 1 не є нотаріально засвідченою копією.

Заява у цій справі надійшла до суду 28 січня 2025 року, а отже, граничний строк для її розгляду з урахуванням вимог частини першої статті 477 ЦПК України спливав 28 березня 2025 року. Проте в порушення імперативних вимог закону суд неодноразово переносив розгляд справи, а також приймав процесуальні документи та докази, подані після граничного процесуального строку. Зокрема, відповідь на заперечення подана 29 березня 2025 року попри те, що заперечення товариства ним було отримано ще 02 березня 2025 року

(підтверджується відповідною квитанцією). Окрім цього, після спливу граничного строку стягувачем неодноразово подавалися додаткові пояснення та нові докази, які були прийняті судом до розгляду. Дані докази є недопустимими та не мали братися до уваги.

Матеріали справи не містили належних доказів правосуб`єктності іноземної юридичної особи. Разом із заявою від 28 січня 2025 року був поданий витяг, датований 29 жовтня 2024 року. Представник стягувача вказував, що ним подана саме копія витягу. Водночас такий доказ не може підтверджувати правовий статус юридичної особи, оскільки він не є оригіналом або нотаріально засвідченою копією. Приватний нотаріус на витягу 29 жовтня 2024 року засвідчив виключно підпис перекладача. Відсутній також апостиль. Витяг містив гербову печатку та підпис посадової особи (секретаря) канцелярії Торгового суду. Витяг як копія не був завірений уповноваженою посадовою особою юридичної особи, посадовою особою (секретарем) канцелярії Торгового суду. Наявні підписи і печатки у витягу нотаріально не були посвідчені. У подальшому долучено витяг з реєстру від 24 березня 2025 року, який містить апостиль. Водночас зміст апостиля прямо зазначає, що він засвідчує виключно справжність підпису, штампу або печатки, що містяться на документі. Апостиль не підтверджує правильність або достовірність самого змісту документа, а також не засвідчує, що Французька Республіка підтверджує чи гарантує зміст цього документа. Аналогічні застереження стосуються й витягів з BODACC від 26 листопада 2023 року, які також були надані з апостилями. Що ж стосується витягу від 24 січня 2024 року, то він не містить взагалі апостиля. Презумпція достовірності щодо даних документів відсутня.

Згідно з п. 13.1 договору № С20/52 від 30 липня 2020 року жодна із сторін не має права передати свої права та обов`язки за цим договором у частині або в цілому іншій третій стороні без попередньої письмової згоди іншої сторони. При цьому п. 13.3. свідчить, що договір в частині фінансових розрахунків діє до повного виконання сторонами своїх зобов`язань. Відповідно докази надання письмової згоди не надаються. Саме ж англійське право вимагає чіткої згоди на зміну кредитора. Також договір не містить положень, що всі права/обов`язки передаються правонаступнику у разі злиття або реорганізації. Арбітражне застереження також подібного не містить. SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO S.A.S. не було стороною арбітражного процесу і не має права вимоги виконання рішення без належного підтвердження. При цьому реорганізація не є тотожною передачі права вимоги. Реорганізація не передбачає автоматичну передачу прав за арбітражною угодою. Навіть якщо права та обов`язки за основним договором переходять до нового суб`єкта (наприклад, внаслідок злиття), арбітражна угода не передбачає зміну сторін автоматично. Не менш важливим є і те, що згідно з частиною другою статті 479 ЦПК України в ухвалі суду мають бути також зазначені, зокрема, імена (найменування) сторін арбітражного спору. Крім того, реорганізація стягувача здійснювалась відповідно до законодавства Французької Республіки, тоді як арбітражна угода регулюється англійським правом. Київський апеляційний суд не досліджував питання правонаступництва в розрізі англійського права. Стягувачем також не надавалися докази звернення до компетентного суду Англії з метою встановлення правонаступництва саме в межах арбітражної угоди чи права вимоги за рішенням арбітражу. Відсутність таких доказів підтверджує, що правонаступництво у розумінні англійського права не було доведене.

Апеляційний суд дійшов помилкового висновку щодо належного сповіщення ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи» про призначення арбітра та про арбітражний розгляд. Не може вважатися належним повідомленням про призначення арбітра, про арбітражний розгляд, про винесення рішення, надіслання повідомлення на невідому і непідтверджену електронну пошту. Арбітражним судом не було підтверджено та встановлено, що електронні адреси ІНФОРМАЦІЯ_1 , ІНФОРМАЦІЯ_2 належать саме ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи». Арбітражний суд фактично обмежився доводами і електронними адресами, які запропонував йому сам стягувач. Належність електронних адрес товариству стягувач обґрунтував лише фактом направлення покупцю інструкцій на ці адреси: ІНФОРМАЦІЯ_6, ІНФОРМАЦІЯ_2 , ІНФОРМАЦІЯ_3 Електронні адреси були надані іншою стороною без підтвердження, що у свою чергу спростовує легітимність таких повідомлень арбітражним судом. Докази зворотного зв`язку з даних адрес, обмін повідомленнями відсутні. При цьому автоматична відповідь лише з однієї електронної адреси не може слугувати належним доказом повідомлення і належності цієї адреси ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи». У заяві ж від 28 січня 2025 року стягувач здійснює обґрунтування належного повідомлення за рахунок двох електронних адрес, хоча в рішенні арбітражу вказані ним три. Має місце непослідовна поведінка. ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи» вони невідомі. Стягувач та арбітражний суд не були позбавлені можливості повідомити належним чином товариство шляхом використання інших альтернативних засобів зв`язку, як це передбачено правилами № 125. Договір № С20/52 від 30 липня 2020 року не містить будь-яких електронних адрес, засобів зв`язку. Повідомлення відправлялися з адреси пана ОСОБА_8 ІНФОРМАЦІЯ_4 . Товариству невідома указана особа, а вказана електронна пошта не визначається у контракті як узгоджений засіб зв`язку між сторонами. Докази того, що іноземна юридична особа мала зворотній зв`язок від товариства через електронну пошту відсутні. Такі аргументи Товариства апеляційна інстанція не врахувала, водночас в обґрунтування судового рішення поклала відомості веб-сайтів, Єдиного державного реєстру декларацій, договорів, що були надані стягувачем. Суперечливою є позиція з одночасним посиланням щодо належності боржнику трьох електронних адрес та доказуванням лише щодо однієї - ІНФОРМАЦІЯ_2. Жоден із наданих документів не підтверджує виключну або офіційну належність цієї електронної адреси саме ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи». Фактичне використання цієї адреси іншими суб`єктами господарювання спростовує можливість визнання направлених на неї повідомлень як належного способу інформування про арбітражний розгляд. У разі ненадходження до автора підтвердження про факт одержання цього електронного документа вважається, що електронний документ не одержано адресатом. Окремо слід відзначити, що огляд електронних доказів Київський апеляційний суд не здійснював з метою встановлення та фіксування їх змісту. Разом із заявою адвокатом надавалися копії електронних листів, однак частина надіслана саме стягувачу і жодним чином не засвідчує повідомлення та доставлення саме товариству. Указані листи GAFTA не є належним чином засвідченими з боку посадових осіб GAFTA, а нотаріус лише засвідчив підпис перекладача. Тобто GAFTA не засвідчував роздруківки з власної електронної пошти (додаток 13, 19, 22, 23, 26, 27, 28, 29, 30, 31). Стягувачем надавався лист GAFTA від 03 січня 2025 року, який містить підпис секретаря GAFTA та печатку цієї установи. Проте зміст листа та підпис секретаря установи нотаріально не засвідчений, що унеможливлювало взяття його до уваги як доказу.

Спір не міг бути переданий на вирішення міжнародного комерційного арбітражу. Місце складення договору - місто Київ, Україна. Предметом договору є майно (товар) - кукурудза 3 класу українського походження урожаю 2020 року. Предметом спору було право на стягнення збитків та грошової компенсації, що засноване на праві сторін на володіння та користування майном, а саме: кукурудза 3 класу українського походження. Тобто майно, щодо якого виник спір, знаходиться на території України. Відтак спір підлягав розгляду за правилами виключної підсудності в Україні і за законодавством України. Рішення іноземного суду щодо цього питання не може бути визнаним в Україні. Відповідно висновки Київського апеляційного суду є помилковими.

Одним із принципів валютного регулювання в Україні, що встановлено на законодавчому рівні, реалізація якого покладена на НБУ, є обмеження переказування валютних цінностей за межі України в разі виникнення обставин, що загрожують стабільності фінансової системи країни. Серед випадків, на які не поширюється заборона на переказ валютних цінностей згідно з п.14 постанови НБУ № 18 відсутні такі поточні валютні операції як переказ валютних цінностей на підставі ухвал чи рішень судових органів (арбітражі). Водночас згідно з Арбітражним рішенням стягненню з ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи» підлягає значна сума в іноземній валюті на рахунок нерезидента (Французька Республіка), рахунок якого відкрито в іноземному банку. При цьому докази наявності у стягувача рахунків в банківських установах на території України відсутні. Таким чином, оскільки з метою забезпечення стабільності фінансової системи України в умовах військової агресії РФ діють введені НБУ обмеження на переказ валютних цінностей, то виконання Арбітражного рішення буде прямим порушенням обмежень, введених відповідно до Закону України «Про валюту і валютні операції», відповідно

виконання цього рішення суперечить ЦК України та порушує публічний порядок України. Не менш важливим є і те, що сума, яка підлягає стягненню, є значною та призведе до підриву фінансових засад діяльності підприємства, можливого подальшого його банкрутства та втрат значного обсягу податків, які підприємство сумлінно сплачує в Державний бюджет України та місцеві бюджети. Виконання Арбітражного рішення може призвести до зупинення виробничої діяльності, втрати працівниками підприємства робочих місць та зростання безробіття, що матиме наслідком підвищене навантаження на державний бюджет, пов`язане із соціальними виплатами через втрату роботи.

У липні 2025 року SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO S.A.S. подало відзив на апеляційну скаргу, у якому просило відмовити у задоволенні апеляційної скарги, оскаржене судове рішення залишити без змін; судові витрати покласти на ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи».

Відзив мотивовано тим, що з дотриманням вимог частини четвертої статті 62 та частини п`ятої статті 476 ЦПК України в якості Додатка № 11 до Заяви адвокатом Козирєвою А. К. було долучено підписаний оригінал ордера на надання правничої (правової допомоги) АХ № 1226764 від 16 грудня 2024 року. В той час як долучення до Заяви договору про надання правової допомоги, на підставі якого такий ордер видано, не є обов`язковою вимогою цивільного процесуального законодавства. Таким чином, повноваження адвоката Козирєвої А. К. у цій справі, у тому числі на підписання Заяви, належним чином підтверджувалися підписаним оригіналом ордера АХ № 1226764 від 16 грудня 2024 року, виданого АО «ІНТЕГРІТЕС» та підписаного адвокатом Козирєвою А. К., що відповідає типовій формі ордерів та підтверджує повноваження адвоката у цій справі.

Стягувач надав нотаріально засвідчені копії Арбітражного рішення та Договору, що містить арбітражну угоду, були додані до Заяви, зокрема: нотаріально засвідчена копія з апостилем Договору, що містить арбітражну угоду, з перекладом на українську мову, засвідченим нотаріально; нотаріально засвідчена копія з апостилем Арбітражного рішення з перекладом на українську мову, засвідченим нотаріально. Перед апостилюванням вказані документи були засвідчені англійським нотаріусом Мішель Скотт-Брайан. Нотаріус засвідчив справжність самого документа (копії Договору C20/52) та підпису соліситора Вінсента Бенезеша на копії Договору. Дії, вчинені Мішель Скотт-Брайан, державним нотаріусом, який має право здійснювати нотаріальну діяльність на всій території Англії та Уельсу, є нотаріальними діями, а отже мають юридичну силу. Пан Вінсент Бенезеш як англійський соліситор засвідчив справжність копії Договору, який містить арбітражну угоду. У свою чергу англійський нотаріус засвідчила справжність підпису Вінсента Бенезеша, що також є нотаріальною дією, яка має юридичну силу. Договір C20/52 вважається нотаріально завіреним за правом Англії. Таким чином, засвідчення англійським нотаріусом вказаних документів є належним для цілей подання заяви про визнання та виконання Арбітражного рішення.

В Україні склалась усталена практика про визнання та надання дозволу на виконання арбітражних рішень GAFTA, зокрема постанова Верховного Суду від 21 березня 2024 року у справі № 824/97/22, постанова Верховного Суду від 04 березня 2024 року у справі № 824/85/21.

Стягувач використав право на подачу додаткових пояснень та нових доказів. У апеляційній скарзі боржник, окрім того, що не вказує на те, які саме докази мають визнатися недопустимими, так і не зазначає причин, з яких такі докази є недопустимими. Під час розгляду справи зі сторони боржника не надходило клопотань до суду з приводу недопустимості наданих доказів представниками стягувача. Отже, суд діяв в межах своїх повноважень та відповідно до вимог процесуального законодавства, не допустивши порушення прав учасників справи.

Стягувач належним чином підтвердив свою правосуб?єктність. Юридичні особи SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO S.A.S. (стягувач) та SOUFFLET NEGOCE S.A.S. (на користь якої винесене Арбітражне рішення) перебували у складі групи компаній INVIVO GRAINS. INVIVO GRAINS була єдиним учасником обох згаданих компаній, якій належали 100% акцій, що становили статутний капітал, і права голосу як у SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO S.A.S., так і в SOUFFLET NEGOCE S.A.S., що підтверджується стор. 2-3 Проєкту договору злиття від 23 листопада 2023 року, укладеного між SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO S.A.S. та SOUFFLET NEGOCE S.A.S. за участю їхнього єдиного учасника (INVIVO GRAINS). Процедура злиття шляхом приєднання SOUFFLET NEGOCE S.A.S. до SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO S.A.S. була завершена 01 січня 2024 року, коли єдиний учасник INVIVO GRAINS прийняв рішення у формі акта від 01 січня 2024 року, яким було затверджено та констатовано завершення процедури злиття шляхом приєднання.

Боржник був належним чином сповіщений про призначення арбітра та арбітражний розгляд. Стягувачем було подано численні підтвердження приналежності електронної адреси « ІНФОРМАЦІЯ_2 » боржникові. На офіційному веб-сайті боржника як адреса електронної пошти його головного офісу вказана ІНФОРМАЦІЯ_2, на яку й було надіслано повідомлення про арбітраж та іншу кореспонденцію під час арбітражного розгляду. Згадана адреса електронної пошти була вказана на веб-сайті боржника до укладення Договору, під час арбітражного розгляду і залишається вказаною і надалі. Враховуючи п. 21.1 Арбітражних правил GAFTA № 125 та рішення Високого Суду Справедливості, надіслання на таку загальну адресу є належним та достатнім сповіщенням про арбітражний розгляд та призначення арбітрів. В Єдиному державному реєстрі декларацій адреса електронної пошти ІНФОРМАЦІЯ_2 вказана у деклараціях кінцевого бенефіціарного власника боржника ОСОБА_7 в якості саме електронної адреси боржника, в т. ч. станом на дату арбітражного розгляду. Боржник вказував ІНФОРМАЦІЯ_2 як свою офіційну адресу електронної пошти у низці договорів, укладених за результатами тендерів, які опубліковані в електронній системі «Прозорро». Крім цього, адреса електронної пошти ІНФОРМАЦІЯ_2 вказана як офіційна адреса головного офісу боржника на профільному (агропромисловому) веб-сайті www.elevatorist.com. Таким чином, адреса електронної пошти ІНФОРМАЦІЯ_2, на яку було надіслано повідомлення про арбітраж та інші листи щодо призначення арбітрів і арбітражного розгляду, є загальною та офіційною адресою електронної пошти боржника, який її використовує. Боржник був належним чином сповіщений про призначення арбітрів (формування Арбітражного трибуналу) та арбітражний розгляд на загальну адресу електронної пошти боржника - ІНФОРМАЦІЯ_2 та додатково на ІНФОРМАЦІЯ_1. У межах періоду поставки за Договором з адрес ІНФОРМАЦІЯ_2 та ІНФОРМАЦІЯ_1 надходили звіти про доставку листів, що стосувались виконання Договору. Також додавався звіт про прочитання від боржника, який підтверджує, що боржник прочитав лист, яким був надісланий позов.

Даний комерційний спір належним чином був переданий на вирішення міжнародного комерційного арбітражу. Законом дозволено передавати на вирішення міжнародного комерційного арбітражу спір, який виникає з договірних правовідносин (якими і є правовідносини Сторін за Договором). Крім цього, у даній справі стягувач є юридичною особою, зареєстрованою за законодавством Франції, місцезнаходження якого у Франції, тобто поза межами України. Сторони передали спір на розгляд арбітражу GAFTA, користуючись автономією волі сторін. У процесі арбітражного розгляду ні в Арбітражного трибуналу, ні в будь-якої зі сторін не виникало заперечень щодо дійсності арбітражної угоди або наявності у трибуналу юрисдикції над даним спором. Питання можливості передати спір, що виник на підставі Договору, на вирішення міжнародного комерційного арбітражу вже оцінювалось Арбітражним трибуналом на стадії арбітражного розгляду. При цьому, боржник, якого було належним сповіщено про арбітражний розгляд, не висунув жодних заперечень щодо цього.

Відповідно до усталеної практики Верховного Суду сторони договору можуть узгодити застосування до своїх зобов?язань іноземного права. У Договорі сторони однозначно погодили застосування права Англії та Уельсу, що власне було підтверджено Арбітражним

трибуналом в Арбітражному рішенні. За таких обставин національне законодавство України не підлягає застосуванню до правовідносин за Договором. Предметом спору в арбітражному провадженні № 18-350 було саме стягнення збитків та грошової компенсації за порушення договірних зобов?язань, а не питання захисту права власності чи інших речових прав на товар. Крім того, посилання боржника на колізійні норми українського законодавства (ст. 40, ч. 3 ст. 42 Закону про міжнародне приватне право) є помилковими, оскільки ці норми стосуються речових прав на майно, що підлягає державній реєстрації в Україні. Натомість товаром за Договором є кукурудза, яка не є об?єктом державної реєстрації у розумінні Закону.

Виконання рішення не порушує публічний порядок. Київський апеляційний суд правильно зазначив, що під час дії воєнного стану боржник може здійснити розрахунок (валютну операцію) шляхом отримання окремого дозволу НБУ та це не буде суперечити публічному порядку України. Рішення не створює для боржника обов`язку сплатити за щось протизаконне, не вказує на порушення бюджетного законодавства, а стосується порядку виконання зобов`язань, які виникли між учасниками цієї справи на підставі укладеного між ними договору у сфері господарських правовідносин. Посилання боржника на норми Закону України «Про міжнародне приватне право» нерелевантні для вирішення того, чи порушуватиме визнання і виконання Арбітражного рішення публічний порядок у розумінні пп. б) пункту 2 частини першої статті 478 ЦПК України.

Стягувач попередньо оцінює судові витрати наступним чином: орієнтовно до 30 000,00 євро за надану правничу допомогу з представництва інтересів стягувача у Київському апеляційному суді щодо визнання та надання дозволу на виконання Арбітражного рішення; орієнтовно до 12 000,00 євро за надану правничу допомогу у представництві інтересів стягувача у Верховному Суді; орієнтовно 5 000,00 євро - витрати стягувача та його представників в ході надання правничої допомоги у Київському апеляційному суді та у Верховному Суді (нотаріальне засвідчення документів та проставлення апостилю в Англії, переклад документів на українську мову та нотаріальне засвідчення перекладів в Україні, відправлення документів поштою тощо); 1 514,00 грн судового збору, сплаченого за заявою до Київського апеляційного суду. Водночас остаточний розмір судових витрат стягувач подасть до суду разом із відповідними підтверджуючими документами (доказами) до закінчення судових дебатів у справі або протягом 5 днів після винесення рішення (постанови) суду, зважаючи на положення частини восьмої статті 141 ЦПК України.

В судовому засіданні представник ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи» - адвокат Жолонко О. В. доводи апеляційної скарги підтримав, просив її задовольнити.

Представник SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO S.A.S. - адвокат Мороз І. В. заперечувала проти її задоволення та просила ухвалу суду першої інстанції залишити без змін.

Рух справи

Ухвалою Верховного Суду від 04 липня 2025 року відкрито апеляційне провадження у справі. Заяву ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи» про зупинення дії ухвали Київського апеляційного суду від 14 травня 2025 року до закінчення її перегляду в апеляційному порядку задоволено. Зупинено дію ухвали Київського апеляційного суду від 14 травня 2025 року до закінчення її перегляду в апеляційному порядку.

Ухвалою Верховного Суду від 05 серпня 2025 року закінчено підготовчі дії у справі. Призначено справу до розгляду у відкритому судовому засіданні на 11 вересня 2025 року о 11:00 год. з повідомленням учасників справи. Відкладено розгляд справи на 18 вересня 2025 року о 14:00 год. Відповідно до абзацу другого частини першої статті 244 ЦПК України відкладено ухвалення та проголошення судового рішення на 22 вересня 2025 року о 10:00 год.

Ухвалою Верховного Суду від 18 вересня 2025 року додаткові пояснення SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO S.A.S. та додані до них докази, додаткові пояснення ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи» до апеляційної скарги на ухвалу Київського апеляційного суду від 14 травня 2025 року залишено без розгляду.

Фактичні обставини

Суд першої інстанції встановив, що правовідносини сторін SOUFFLET NEGOCE S.A.S., Франція, та ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи», Україна, ґрунтуються на договорі № С20/52 від 30 липня 2020 року. За своєю правовою природою цей договір є договором купівлі-продажу. Відповідно до умов договору компанія SOUFFLET NEGOCE S.A.S. (СУФФЛЕ НЕГОС С.А.С.) погодилась купити, а ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи» погодилась продати 15 000 метричних тон кукурудзи 3 класу українського походження з періодом поставки з 01 жовтня по 30 листопада 2020 року, базис поставки CPT до морського спеціалізованого порту «ОЛЬВІЯ» МОРСЬКИЙ ТЕРМІНАЛ ТОВ «ЄВРОВНЄШТОРГ» [EUROVNESHTORG LLC]. Умови угоди, оформленої українською та англійською мовами, підписані продавцем та покупцем (а. с. 70-76, т. 1).

Згідно з підпунктами 11.1.-11.3 пункту 11 «Арбітраж» договору сторони передбачили, що усі спори, розбіжності або вимоги, що виникають за цим договором або в зв`язку з ним, у тому числі, що стосуються його тлумачення, виконання, порушення, припинення або недійсності, підлягають вирішенню в арбітражі відповідно до GAFTA Arbitration Rules No. 125 [Арбітражних правил GAFTA № 125]. Правом, що регулює цей договір, є англійське право. Мова арбітражного розгляду - англійська.

У зв`язку з невиконання продавцем зобов`язань та несплатою різниці в ціні на користь покупця за договором № С20/52 від 30 липня 2020 року покупець ініціював арбітражне провадження та призначив пана R. Rookes [Р. Рукса] арбітром. Продавець не скористався своїм правом призначити арбітра, тому у відповідь на запит покупця від 09 лютого 2021 року GAFTA призначила пана E. Chainere [Е. Чейнера] другим арбітром. 02 серпня 2021 року GAFTA призначила пана K. Jansa [К. Дженса] третім арбітром в якості головуючого Арбітражного трибуналу.

У Арбітражному рішенні зазначено, що Трибунал отримав позовну заяву та додаткові письмові пояснення від Покупця, але жодних письмових пояснень від Продавця не надійшло. Першочергово процесуальний строк для подачі Продавцем відзиву було встановлено до 6 вересня 2021 року. Трибунал подовжив строк для подачі Продавцем відзиву до 23 вересня 2021 року, а згодом - до 7 жовтня 2021 року. Після цього Покупцем подано додаткові письмові пояснення. У подальшому Продавцю додатково надавалися подовження процесуального строку для подачі відзиву до 26 жовтня 2021 року, а згодом останнє подовження строку до 8 листопада 2021 року. Однак жодного відзиву від Продавця не надійшло, тому 11 листопада 2021 року Трибунал закрив стадію обміну процесуальними документами та повідомив сторін, що Трибунал приступає до винесення Арбітражного рішення на підставі наявних документів.

Також в Арбітражному рішенні у розділі 5 «Обговорення та рішення» зазначено що, незважаючи на те, що Продавець не брав участі в арбітражному провадженні, Трибунал дуже ретельно розглянув письмові пояснення Покупця. Адреси електронної пошти Продавця були різними. У пункті 3.2. суд зазначив контактні дані, з яких Продавець підтвердив отримання інструкцій з організації перевезення,

надісланих Покупцем 6 жовтня ("Ми отримали Вашого листа..."). 22 грудня Покупець надіслав Повідомлення про дефолт на електронні адреси "ІНФОРМАЦІЯ_2" та "ІНФОРМАЦІЯ_5". Зазначені контактні дані нелегко визначити як такі, що належать Продавцю, але Трибунал не має доказів протилежного або підстав сумніватися в автентичності обміну електронними повідомленнями, наданими Покупцем на підтвердження своїх вимог в арбітражі.

Арбітражним рішенням вирішено (пункт 6): негайно стягнути з Продавця 960 000,00 дол. США, а також складні відсотки на цю суму у розмірі 4 % річних з капіталізацією щотримісяці з 16 грудня 2020 року як дати, наступної з дати дефолту, до дати здійснення оплати; негайно стягнути з Продавця арбітражні витрати та збори, що підлягають відшкодуванню Продавцем. Якщо арбітражні витрати та збори були сплачені Покупцем, Покупець має право на негайне відшкодування таких витрат та зборів з боку Продавця, а також складних відсотків на суму таких витрат та зборів у розмірі 4 % річних з капіталізацією щотримісяці, починаючи з дати Арбітражного рішення, до дати відшкодування. Фіксований збір за участь в арбітражному провадженні сторони, що не є членом GAFTA. Свої витрати на правничу допомогу, якщо такі є, кожна сторона покриває самостійно. Трибунал залишає за собою юрисдикцію (повноваження) ухвалювати будь-яке(-і) подальше(-і) рішення з будь-яких адміністративних або інших питань, які стосуються підготовки та підписання цього Арбітражного рішення. Збори та витрати цього арбітражного провадження наступні ? (фунтів стерлінгів): абітражний збір GAFTA - 1 720,00; фіксований збір за участь в арбітражному провадженні сторони, що не є членом GAFTA, - 1 700,00; гонорари арбітрів ? 4 870,00, ПДВ 0,00, ? (фунтів стерлінгів), всього ? 8 290,00. Арбітражні збори та витрати у розмірі 8 290,00 фунтів стерлінгів стягуються з продавця. Якщо це Арбітражне рішення оскаржуватиметься в апеляційному провадженні, збір за апеляційне провадження для членів GAFTA та сторін, що не є членами GAFTA, становитиме: 17 000,00 фунтів стерлінгів (а. с. 78-89, 90, 91-102, т. 1).

В офіційному листі від 03 січня 2025 року Асоціація торгівлі зерном та кормами (GAFTA) щодо арбітражного провадження № 18-350 підтвердила, що згідно з п. 3.2 Правил GAFTA спір був заслуханий та вирішений Арбітражним трибуналом у складі трьох арбітрів.

На вимогу п. 3.2(d) Правил GAFTA, електронним листом від 02 серпня 2021 року GAFTA повідомлено сторін, у тому числі Відповідача на адреси електронної пошти ІНФОРМАЦІЯ_2, ІНФОРМАЦІЯ_5 про формування повного складу Трибуналу.

Пунктом 21.1 Арбітражних правил № 125 передбачено, що усі повідомлення, які підлягають врученню сторонам, відповідно до цих правил надсилається листом, факсом або електронним листом чи іншими засобами електронними зв`язку. Для цілей граничних строків і якщо не зазначено про інше, датою вручення повідомлення вважається дата його надсилання (а. с. 62-64, т. 1).

З урахуванням п. 21.1 Правил GAFTA електронний лист GAFTA від 02 серпня 2021 року вважається таким, який був належним чином вручений Сторонам того ж дня.

Відповідно до п. 21.1 Правил GAFTA електронним листом від 31 січня 2022 року надіслано підписаний оригінал Арбітражного рішення в електронній формі безпосередньо позивачу та відповідачу на адреси електронної пошти відповідача ІНФОРМАЦІЯ_2, ІНФОРМАЦІЯ_5.

Арбітражне рішення не було оскаржене в рамках апеляційного провадження до Апеляційної ради GAFTA в межах строків, передбачених п. 10.1 Правил GAFTA. А отже, згідно з п. 9.4 Правил GAFTA Арбітражне рішення набрало законної сили, є остаточним і обов`язковим для сторін як щодо спірних питань, так і щодо витрат, та підлягає виконанню (а. с. 103-105, 106-107, 123-124, т. 1).

Із наданих учасниками справи та досліджених письмових доказів судом встановлено, що повідомлення боржника про призначення арбітрів та про арбітражний розгляд підтверджується наявними в матеріалах справи доказами (а. с. 67-68, 128-129, 133-135, 140-144, 161-163, 165, 168-169, 171-172, 175-176, 179-180, т. 1).

На офіційному веб-сайті ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи» як адреса електронної пошти його головного офісу вказана ІНФОРМАЦІЯ_2; в Єдиному державному реєстрі декларацій адреса електронної пошти ІНФОРМАЦІЯ_2 вказана у деклараціях кінцевого бенефіціарного власника боржника ОСОБА_7 в якості саме електронної адреси боржника; ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи» вказувало ІНФОРМАЦІЯ_2 як свою офіційну адресу електронної пошти у низці договорів, укладених за результатами тендерів, які опубліковані в електронній системі «Прозорро»; адреса електронної пошти ІНФОРМАЦІЯ_2 вказана як офіційна адреса головного офісу ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи» на профільному (агропромисловому) веб-сайті www.elevatorist.com, про що свідчать надані письмові докази (а.с. 181-213 том 2).

Обставини отримання ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи» листів від стягувача на електронні пошти ІНФОРМАЦІЯ_2 та ІНФОРМАЦІЯ_1 як під час періоду поставки (виконання) за договором, так і під час арбітражного розгляду, підтверджуються звітами про доставку листів (а. с. 145-150, т. 3).

Доказів виконання відповідачем (боржником) Арбітражного рішення у добровільному порядку матеріали справи не містять.

У зв`язку з ініціюванням злиття шляхом приєднання SOUFFLET NEGOCE S.A.S. до SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO S.A.S, уповноважені представники обох компаній досягли попередньої домовленості щодо принципу та умов цього злиття (fusion-absorption). На підтвердження чого 23 листопада 2023 року між та SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO S.A.S та SOUFFLET NEGOCE S.A.S. за участі їхнього спільного учасника (INVIVO GRAINS) було укладено Проект договору злиття, за умовами якого ця операція здійснюється в межах внутрішньої реорганізації Групи INVIVO [ІНВІВО], до складу якої на цей час входять товариство SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO [СУФФЛЕ НЕГОС БАЙ ІНВІВО] та товариство SOUFFLET NEGOCE [СУФФЛЕ НЕГОС] (а. с. 87-99, 98-107, т. 3).

Злиття набуде юридичної сили після прийняття відповідного рішення єдиним учасником Поглинаючого товариства -товариством INVIVO GRAINS, яке бере участь у цій операції та підтвердить відсутність заперечень з боку кредиторів і констатує остаточне завершення злиття шляхом приєднання товариства SOUFFLET NEGOCE до товариства SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO (далі - «Дата остаточного завершення злиття»).

Відповідно до положень статті L 236-3 Комерційного кодексу Франції весь майновий комплекс Поглиненого товариства SOUFFLET NEGOCE, включаючи, зокрема, всі активи, права, обов`язки та зобов`язання, що існуватимуть на дату набрання чинності, буде передано товариству SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO на умовах звичайної та законної відповідальності у тому стані, в якому він перебуватиме на Дату остаточного завершення злиття - розділ V.

З метою реалізації запланованого злиття усі активи, що належать товариству SOUFFLET NEGOCE, будуть передані товариству SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO, яке, у свою чергу, приймає на себе зобов`язання щодо погашення всіх зобов`язань, що обтяжують передане майно, а також усіх інших зобов`язань товариства SOUFFLET NEGOCE, чинних на дату остаточного завершення злиття.

Крім того, товариство SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO набуває всі права вимоги та способи захисту, які могли бути використані товариством SOUFFLET NEGOCE у межах зобов`язань, що були надані або існували на дату підписання цього проекту договору про

злиття - розділ IV.

Товариство SOUFFLETNEGOCE BY INVIVO у загальному порядку підлягатиме універсальному правонаступництву щодо всіх прав, дій, обов`язків і зобов`язань товариства SOUFFLET NEGOCE - стаття 6 частини 2 Проєкту.

Незважаючи на положення щодо дати фактичного вступу у володіння, наслідки злиття, передбачені цим документом, мають зворотну силу з 00:00 години 01 липня 2023 року.

Відповідно до частини 3 «Зобов`язання та умови» Поглинаюче товариство набуває статусу сторони у всіх судових справах та провадженнях, у яких Поглинене товариство виступало позивачем або відповідачем, у всіх юрисдикціях. Поглинаюче товариство набуває статусу правонаступника Поглиненого товариства у межах усіх чинних зобов`язань, що випливають із раніше укладених договорів.

Після остаточного завершення злиття товариству SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO буде передано: оригінали установчих документів та змін до них товариства SOUFFLET NEGOCE, бухгалтерські книги, правовстановлюючі документи, цінні папери, підтвердження права власності на частки в його статутному капіталі та інші корпоративні права, а також усі договори, архіви, матеріали й документи, що стосуються активів і прав, переданих товариством SOUFFLET NEGOCE товариству SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO - частина 8 «Передача документів».

01 січня 2024 року INVIVO GRAINS (як єдиним учасником SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO S.A.S та SOUFFLET NEGOCE S.A.S.) прийнято рішення у формі акта у простій письмовій формі, яким єдиний учасник Товариства погоджує та затверджує у повному обсязі договір про злиття, підписаний 23 листопада 2023 року між товариством SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO (поглинаючим) та товариством SOUFFLET NEGOCE (поглиненим) за участю компанії, яка є їх спільним засновником, у якому передбачено передання товариством SOUFFLET NEGOCE усіх своїх активів, прав та обов`язків товариству SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO у межах злиття шляхом правонаступництва, погоджує та затверджує у повному обсязі зазначений договір, а також передання всього майна в межах злиття, що здійснюється з покладенням на товариство SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO обов`язку відповідати за всі зобов`язання товариства SOUFFLET NEGOCE та задовольнити вимоги його кредиторів; констатує остаточне завершення процедури злиття шляхом приєднання товариства SOUFFLET NEGOCE до товариства SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO, яке має з ним спільного учасника.

Єдиний учасник Товариства також засвідчує, що внаслідок остаточного завершення процедури злиття товариство SOUFFLET NEGOCE припиняє своє існування без проведення ліквідаційної процедури, починаючи з цієї дати.

На підставі договору про злиття, остаточно затвердженого єдиним учасником товариства SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO у понеділок, 01 січня 2024 року, до зазначеного товариства SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO у порядку злиття було передано весь майновий комплекс (активи та пасиви) товариства SOUFFLET NEGOCE. При цьому збільшення статутного капіталу товариства SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO не здійснювалося, оскільки злиття відбулося між товариствами, які мають спільного учасника - компанію INVIVO GRAINS, що є їх спільним засновником і повністю володіє статутним капіталом кожного з товариств» (а. с. 122-123, 124-127, т.3).

Витягом з основного реєстраційного запису у Торгово-промисловому реєстрі Франції станом на 29 жовтня 2024 року (з актуальними відомостями станом на 24 березня 2025 року) про юридичну особу SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO S.A.S., а також витягом з BODACC «B» («Б»), BODACC «A» (Офіційного бюлетеню цивільних і комерційних оголошень) канцелярії Торгового суду м. Парижа № 95, №1853, підтверджується ліквідація компанії SOUFFLET NEGOCE S.A.S. у процесі реорганізації шляхом злиття від 01 січня 2024 року. Компанія, що поглинає, - SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO (а. с. 110-111, т. 1; а. с. 108-109, 110-112, 113-115, т. 3).

Позиція Верховного Суду

Суд апеляційної інстанції переглядає справу за наявними в ній матеріалами й додатково поданими доказами та перевіряє законність і обґрунтованість рішення суду першої інстанції в межах доводів та вимог апеляційної скарги (частина перша статті 367 ЦПК України).

Правовідносини щодо визнання та виконання рішень міжнародних комерційних арбітражів в Україні урегульовані статтею V Конвенції про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень від 10 червня 1958 року (Нью-Йоркська Конвенція), яка набула чинності для України 10 січня 1961 року, Законом України «Про міжнародний комерційний арбітраж» та положеннями Розділу IX ЦПК України.

Визнання та надання дозволу на виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу - це поширення законної сили такого рішення на територію України і застосування засобів примусового виконання в порядку, встановленому ЦПК України.

Відповідно до статті 35 Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж» арбітражне рішення, незалежно від того, в якій країні воно було винесено, визнається обов`язковим і при поданні до компетентного суду письмового клопотання виконується з урахуванням положень цієї статті та статті 36. Сторона, що спирається на арбітражне рішення або порушує клопотання про його виконання, повинна подати оригінал належним чином засвідченого арбітражного рішення або належним чином засвідчену копію такого, а також оригінал арбітражної угоди, зазначеної в статті 7, або належним чином засвідчену копію такої. Якщо арбітражне рішення або угода викладені іноземною мовою, сторона повинна подати належним чином засвідчений переклад цих документів на українську мову.

У статті 476 ЦПК України визначено, що заява про визнання і надання дозволу на виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу подається у письмовій формі і має бути підписана особою, на користь якої прийнято рішення міжнародного комерційного арбітражу, або її представником. До заяви про визнання і надання дозволу на виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу додаються, зокрема: оригінал належним чином засвідченого арбітражного рішення або нотаріально завірена копія такого рішення; оригінал арбітражної угоди або нотаріально завірена копія такої угоди; довіреність або інший документ, що підтверджує повноваження особи на підписання заяви; засвідчений відповідно до законодавства переклад перелічених у пунктах 1-3 та 5 цієї частини документів українською мовою або мовою, передбаченою міжнародним договором, згода на обов`язковість якого надана Верховною Радою України, якщо вони викладені іншою мовою.

Відповідно до статті 5 Конвенції про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень (Нью-Йорк, 10 червня 1958 року), яка набрала чинності для України з 08 січня 1961 року, у визнанні і приведенні у виконання арбітражного рішення може бути відмовлено на прохання тієї сторони, проти якої воно спрямовано, лише у разі, якщо ця сторона надасть компетентній владі за місцем порушеного клопотання про визнання і приведення рішення у виконання докази того, що: a) сторони в арбітражній угоді, за принципами застосовуваного до них закону, в будь-якій мірі були недієздатними або ця угода є недійсною за законом, якому сторони цю угоду підпорядкували, а за відсутності вказівки про таке підпорядкування, згідно із законом країни, де рішення було винесено, або b) сторона, проти якої винесено рішення, не була належним чином повідомлена про призначення арбітра або про арбітражний розгляд або з інших причин не могла подати свої пояснення, або c) вказане рішення винесено у спорі, не передбаченому або не підпадаючому під дію положень арбітражної угоди або арбітражного застереження в договорі, або містить висновки з питань, що виходять за межі арбітражної

угоди або арбітражного застереження в договорі, з тим, однак, що у разі, якщо висновки з питань, охоплених арбітражною угодою або застереженням, можуть бути відокремлені від тих, які не охоплюються такою угодою або застереженням, то та частина арбітражного рішення, яка містить висновки з питань, охоплених арбітражною угодою або арбітражним застереженням в договорі, може бути визнана і виконана, або d) склад арбітражного органу або арбітражний процес не відповідали угоді між сторонами або, за відсутності такої, не відповідали закону тієї країни, де мав місце арбітраж, або e) рішення ще не стало остаточним для сторін або було скасовано або призупинено його виконання компетентною владою країни, де воно було винесено, або країни, закон якої застосовувався. У визнанні та приведенні у виконання арбітражного рішення може бути також відмовлено, якщо компетентна влада країни, в якій порушується клопотання про визнання і приведення у виконання рішення, дійде висновку, що: a) об`єкт спору не може бути предметом арбітражного розгляду за законами цієї країни, або b) визнання і приведення у виконання цього рішення суперечать публічному порядку цієї країни.

Аналогічні положення щодо підстав відмови у визнанні і наданні дозволу на виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу передбачені у статті 478 ЦПК України та статті 36 Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж».

Тлумачення наведених норм дає підстави для висновку, що, вирішуючи питання про визнання та надання дозволу на виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу, суд не надає оцінку правильності цього рішення щодо суті вирішення спору, а перевіряє лише дотримання строків звернення із заявою, дотримання вимог процесуального закону щодо її форми і змісту та наявність обставин, які можуть бути підставою для відмови у визнанні та наданні дозволу на примусове виконання рішення. Тягар доведення наявності підстав для відмови у визнанні і виконанні арбітражного рішення покладається на сторону, яка заперечує проти заяви.

Відповідно до частини першої статті 475 ЦПК України питання визнання і надання дозволу на виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу розглядається судом за заявою стягувача відповідно до цієї глави, якщо боржник має місце проживання (перебування) або місцезнаходження на території України.

Визначені статтею 475 ЦПК України правила підсудності національному суду України заяви про визнання і надання дозволу на виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу є втіленням принципу достатнього зв`язку держави, суд якої видає дозвіл на визнання і примусове виконання арбітражного рішення, з особою боржника.

При виборі і застосуванні норми права до спірних правовідносин суд враховує висновки щодо застосування відповідних норм права, викладені в постановах Верховного Суду (частина четверта статті 263 ЦПК України).

У постанові Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду від 03 березня 2020 року в справі № 920/241/19 зроблено висновок, що «арбітражна угода має позитивний і негативний ефект: вона зобов`язує сторони передавати спори в арбітраж і надавати складу арбітражу компетенцію щодо спорів, охоплених арбітражною угодою (позитивний ефект). Якщо виникає спір, який належить до обсягу арбітражної угоди, будь-яка зі сторін може передати його на розгляд складу арбітражу. З іншої сторони, арбітражна угода перешкоджає сторонам у спробах вирішити їх спори в суді (негативний ефект). Уклавши арбітражну угоду, сторони визначили інший обов`язковий для них порядок реалізації належних їм прав застосування судових засобів правового захисту, саме у певному (або певних) міжнародному комерційному арбітражі. Сторона, яка уклала арбітражну угоду, не може ігнорувати такі її умови і замість обраного арбітражу звернутися до суду держави, який був би компетентним вирішити спір у разі неукладення між сторонами такого роду арбітражної угоди. Конвенція про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень (Нью-Йорк, 10.06.1958, далі - Нью-Йоркська конвенція) закріплює підхід здійснення примусового виконання арбітражних рішень і арбітражних угод, який ґрунтується на презумпції дійсності та автономності арбітражних угод, формальної і матеріально-правової (частина 1 статті II Нью-Йоркської конвенції). Ця презумпція дійсності може бути спростована лише за обмеженим переліком підстав. Принцип автономності арбітражної угоди (separabiliti) свідчить, по-перше, що дійсність основного договору в принципі не впливає на дійсність включеної до нього арбітражної угоди і, по-друге, основний договір і арбітражна угода можуть бути підпорядковані різним законам. Така автономність арбітражної угоди дає можливість сторонам спірних правовідносин мати гарантію, що спір буде розглянуто у будь-якому випадку саме арбітражем, оскільки наявність арбітражного застереження унеможливлює звернення до державних судових установ. Укладаючи арбітражне застереження, сторони зазвичай передбачають передачу до арбітражу будь-яких спорів, у тому числі спорів щодо дійсності самого контракту (якщо такі спори прямо не виключені зі сфери дії арбітражного застереження). У подальшому, якби сторона могла відмовитися від арбітражу і заперечувати компетенцію арбітрів, посилаючись на недійсність контракту, то недобросовісна сторона завжди використовувала би таку можливість для зриву арбітражу. Необхідно враховувати, що принцип автономності арбітражної угоди від основного договору полягає у тому, що арбітражна угода та основний договір розглядаються як дві окремі угоди, тому недійсність договору не може бути підставою для автоматичної недійсності арбітражної угоди. За змістом Нью-Йоркської конвенції кожна договірна держава визнає арбітражну угоду, за якою сторони зобов`язуються передавати до арбітражу всі або будь-які суперечки, які виникають або можуть виникнути між ними у зв`язку з якими-небудь конкретними договірними або іншими правовідносинами, об`єкт яких може бути предметом арбітражного розгляду. Зазначений обов`язок визнання арбітражної угоди вимагає від суду також тлумачити будь-які неточності в тексті арбітражної угоди та розглядати сумніви щодо її дійсності, чинності та виконуваності на користь її дійсності, чинності та виконуваності (принцип імунітету та автономії арбітражної угоди)».

Укладаючи арбітражне застереження, сторони зазвичай передбачають передачу до арбітражу будь-яких спорів, у тому числі спорів щодо дійсності самого контракту (якщо такі спори прямо не виключені зі сфери дії арбітражного застереження). У подальшому, якби сторона могла відмовитися від арбітражу і заперечувати компетенцію арбітрів, посилаючись на недійсність контракту, то недобросовісна сторона завжди використовувала би таку можливість для зриву арбітражу. Близька за змістом правова позиція викладена у постановах Верховного Суду від 03 березня 2020 року у справі № 920/241/19, від 24 вересня 2020 року у справі № 824/198/19, від 30 серпня 2024 року у справі № 911/1766/22.

Презумпція правомірності правочину означає те, що вчинений правочин вважається правомірним, тобто таким, що зумовлює набуття, зміну чи припинення цивільних прав та обов`язків, доки ця презумпція не буде спростована. Таким чином, до спростування презумпції правомірності правочину всі права, набуті сторонами за ним, можуть безперешкодно здійснюватися, а створені обов`язки підлягають виконанню. Спростування презумпції правомірності правочину відбувається тоді: коли недійсність правочину прямо встановлена законом (тобто має місце його нікчемність); якщо він визнаний судом недійсним, тобто існує рішення суду, яке набрало законної сили (тобто оспорюваний правочин визнаний судом недійсним) (див. постанову Верховного Суду у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду від 28 липня 2021 року в справі № 759/24061/19).

Публічний порядок будь-якої країни включає, зокрема, правила, які забезпечують фундаментальні політичні, соціальні та економічні інтереси держави (правила про публічний порядок). Під публічним порядком необхідно розуміти правопорядок держави, визначальні принципи і засади, які становлять основу існуючого в ній ладу, стосуються її незалежності, цілісності, самостійності й недоторканності, основних конституційних прав, свобод, гарантій тощо. Публічний порядок будь-якої держави включає фундаментальні принципи і засади правосуддя, моралі, які держава має намір захистити навіть тоді, коли це не має прямого стосунку до самої держави; правила, які забезпечують фундаментальні політичні, соціальні та економічні інтереси держави; обов`язок держави з дотримання своїх зобов`язань

перед іншими державами та міжнародними організаціями. Застереження про порушення публічного порядку як підстава для скасування рішення міжнародного комерційного арбітражу є механізмом, який закріплює пріоритет державних інтересів над приватними, охороняє суспільні відносини від негативних впливів на них.

У постанові Верховного Суду у складі колегії суддів Першої судової палати Касаційного цивільного суду від 08 травня 2019 року в справі № 761/39565/17 зроблено висновок про те, що «застереження про порушення публічного порядку як підстава для відмови у визнанні та наданні дозволу на примусове виконання іноземного арбітражного рішення, є своєрідним механізмом, який закріплює пріоритет державних інтересів над приватними, охороняє публічний порядок держави від будь-яких негативних впливів на нього. Застереження про публічний порядок у міжнародному праві не допускає визнання на території держави рішення арбітражного суду, якщо в результаті його виконання буде вчинено дії, які прямо заборонені законом або заподіюють шкоду суверенітету чи безпеці держави. Під публічним порядком слід розуміти правопорядок держави, визначені принципи і засади, які становлять основу існуючого у ній ладу (стосуються її незалежності, цілісності, самостійності й недоторканості й основних конституційних прав, свобод, гарантій тощо). Публічний порядок будь-якої держави включає фундаментальні принципи і засади правосуддя, моралі, які держава має намір захистити навіть тоді, коли це не має прямого стосунку до самої держави; правила, які забезпечують фундаментальні політичні, соціальні та економічні інтереси держави; обов`язок держави з дотримання своїх зобов`язань перед іншими державами та міжнародними організаціями. Правова концепція публічного порядку існує для того, щоб захистити державу від іноземних арбітражних рішень, які порушують діючі в державі фундаментальні принципи справедливості і правосуддя. Ці положення покликані встановити правовий бар`єр на шляху рішень, ухвалених всупереч кардинальним процесуальним і матеріально-правовим принципам, на яких тримається публічний порядок. Вони також призначені не допустити можливість визнання та надання дозволу на виконання рішень, пов`язаних з корупцією чи неприпустимим невіглаством арбітрів. У той же час необґрунтована відмова у наданні дозволу на примусове виконання рішення міжнародного комерційного арбітражного суду є свого роду блокуванням рішення і може, у випадку свавільного застосування, носити характер штучного нормативного бар`єру, який з точки зору міжнародного права є абсолютно недопустимим. Це блокування не тільки не відповідатиме цілям міжнародного арбітражу, але й буде порушувати законні права, які це арбітражне рішення може фактично надавати стягувачу в інших державах. Відмова у визнанні та наданні дозволу на примусове виконання на території України арбітражного рішення може порушувати гарантії, передбачені частиною першою статті 1 Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, становитиме непропорційне втручання у право власності стягувача на присуджені грошові кошти».

У постанові Об`єднаної палати Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду у постанові від 20 січня 2025 року у справі № 761/5870/24(провадження

№ 61-5803сво24) вказано, що «адвокатська діяльність здійснюється на підставі договору про надання правничої допомоги. У цивільному судочинстві повноваження адвоката як представника можуть підтверджуватися довіреністю або ордером, які видаються на підставі договору відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Ордер видається адвокатом (адвокатським бюро або адвокатським об`єднанням) у письмовій (електронній) формі та повинен містити підпис адвоката (електронний підпис). Тобто, ордер по суті є підтвердженням наявності у адвоката повноважень на представництво інтересів іншої особи на підставі укладеного з нею договору про надання правничої допомоги. За відсутності відомостей, що свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю визнане у передбаченому законом порядку недійсним або є скасованим, припинення (зупинення) права на заняття адвокатською діяльністю, у суду немає підстав ставити під сумнів статус представника учасника справи як адвоката».

Гарантування кожному права на судовий захист та заборона обмеження в такому праві, в тому числі в умовах інтенсивної діджиталізації суспільства, повномасштабної збройної агресії проти України російської федерації та введення воєнного стану на всій території України, хоча б з точки зору найвищої соціальної цінності життя та здоров`я людини, спонукають до сприяння в забезпеченні плюралізму способів взаємодії між судами та учасниками судового процесу, способів підписання ордеру, а не їх обмеження судами; ордер має бути підписаний адвокатом; ордер вважається таким, що містить підпис адвоката за умови, що: він містить власноручний («фізичний») підпис, він підписаний електронним підписом, він є додатком до документа, який підписано електронним підписом у випадку, якщо ордер додано до документа, що посвідчений електронним підписом, додаткового накладення окремого власноручного («фізичного») чи електронного підпису на ордер не вимагається (див. постанову Верховного Суду в складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду від 06 листопада 2024 року у справі № 483/346/24).

Суд розглядає справи не інакше як за зверненням особи, поданим відповідно до цього Кодексу, в межах заявлених нею вимог і на підставі доказів, поданих учасниками справи або витребуваних судом у передбачених цим Кодексом випадках.Учасник справи розпоряджається своїми правами щодо предмета спору на власний розсуд (частина перша, третя статті 13 ЦПК України).

Кожна сторона повинна довести обставини, які мають значення для справи і на які вона посилається як на підставу своїх вимог або заперечень, крім випадків, встановлених цим Кодексом (частина перша статті 81 ЦПК України).

У справі, що переглядається:

як на підставу для відмови у наданні дозволу на виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу боржник посилався на те, що: його не було повідомлено про арбітражний розгляд; визнання та виконання Арбітражного рішення порушує публічний порядок; відсутність у Арбітражного суду компетенції на розгляд спору з тих підстав, що після закінчення 31 грудня 2020 року строку дії укладеного між сторонами договору арбітражне застереження, яке міститься у договорі, втратило чинність, місцем укладення договору є Україна, предметом договору виступає майно (товар) - кукурудза 3 класу українського походження урожаю 2020 року, відтак цей спір підлягав розгляду за правилами виключної підсудності в Україні і за законодавством України;

суд першої інстанції зробив висновок, що SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO S.A.S. звернулося із заявою про визнання і надання дозволу на виконання Арбітражного рішення у справі в межах встановленого законом строку, до заяви долучило документи відповідно до переліку, визначеного статтею 476 ЦПК України, на час звернення до суду із заявою Арбітражне рішення вступило в законну силу, було остаточним для сторін та підлягало виконанню, ухвалене у спорі, який виник на підставі укладеного між сторонами договору купівлі-продажу, його вирішення передбачено арбітражною угодою та постановлено в межах компетенції арбітражу, під час розгляду справи в арбітражі боржник заперечень щодо компетенції суду не мав, а закінчення строку дії Договору не впливає на дійсність, чинність та виконуваність включеної до нього арбітражної угоди у вигляді арбітражного застереження, арбітражне рішення не суперечить публічному порядку України, під час судового розгляду справи сторона боржника не спростувала належними та допустимими доказами, що адреси електронної пошти ІНФОРМАЦІЯ_1, ІНФОРМАЦІЯ_2 не належать (не використовуються) ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи».

Колегія суддів відхиляє доводи апеляційної скарги, що заява від 28 січня 2025 року вих. № 02-28/01-25 разом із додатками підписана (засвідчена) та подана адвокатом Козирєвою А. К., у якої були відсутні повноваження для здійснення представництва, вчинення відповідних дій від імені стягувача, оскільки додатком № 11 до Заяви адвокатом Козирєвою А. К. долучено підписаний оригінал ордера

на надання правничої (правової допомоги) АХ № 1226764 від 16 грудня 2024 року на представництво стягувача в Київському апеляційному суді (т. 1, а. с. 40).У цивільному судочинстві повноваження адвоката як представника можуть підтверджуватися довіреністю або ордером, які видаються на підставі договору відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Ордер видається адвокатом (адвокатським бюро або адвокатським об`єднанням) у письмовій (електронній) формі та повинен містити підпис адвоката (електронний підпис). За відсутності відомостей, що свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю визнане у передбаченому законом порядку недійсним або є скасованим, припинення (зупинення) права на заняття адвокатською діяльністю, у суду немає підстав ставити під сумнів статус представника учасника справи як адвоката. Ордер вважається таким, що містить підпис адвоката, за умови, що: він містить власноручний («фізичний») підпис, він підписаний електронним підписом, він є додатком до документа, який підписано електронним підписом у випадку, якщо ордер додано до документа, що посвідчений електронним підписом, додаткового накладення окремого власноручного («фізичного») чи електронного підпису на ордер не вимагається

Колегія суддів відхиляє доводи апеляційної скарги, що надані стягувачем копії Арбітражного рішення та договору № С20/52 від 30 липня 2020 року, який містить арбітражну угоду, не засвідчені належним чином, оскільки аналіз матеріалів справи свідчить, що стягувачем до заяви були додані, зокрема, копії договору з апостилем, що містить арбітражну угоду, з перекладом на українську мову, засвідченим нотаріально, та Арбітражного рішення. Перед апостилюванням підпис соліситора Вінсента Бенезеша на їх копії засвідчені англійським нотаріусом Мішель Скотт-Брайан. Боржник в суді першої інстанції не наводив відповідних доводів щодо порушення порядку нотаріального засвідчення вказаних документів, клопотання про повернення заяви стягувача з цих підстав не заявляв. Тому у суду першої інстанції не було підстав для відмови у прийнятті заяви та вказаних документів або повернення заяви стягувача після призначення справи до розгляду.

Необґрунтованими є доводи скарги, що матеріали справи не містили належних доказів правосуб`єктності іноземної юридичної особи, а реорганізація стягувача не передбачає автоматичну передачу прав за Арбітражною угодою, оскільки аналіз матеріалів справи свідчить, що з урахуванням заперечень боржника з цього питання 15 квітня 2025 року від представника стягувача надійшло клопотання про долучення до матеріалів справи наступних документів: копії з апостилем проєкту договору злиття від 23 листопада 2023 року, укладеного між SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO S.A.S. та SOUFFLET NEGOCE S.A.S. за участі їхнього спільного учасника (INVIVO GRAINS), з перекладом на українську мову, засвідченої нотаріально; копії з апостилем Рішення Єдиного учасника (INVIVO GRAINS), прийнятого шляхом складення акта від 01 січня 2024 року, з перекладом на українську мову, засвідченої нотаріально; копії витягу з BODACC (Офіційного бюлетеню цивільних і комерційних оголошень) щодо Оголошення № 95 Канцелярії Торгового суду м. Парижа щодо припинення юридичної особи SOUFFLET NEGOCE S.A.S. від 24 січня 2024 року, з перекладом на українську мову, засвідченої нотаріально; копії з апостилем витягу з BODACC (Офіційного бюлетеню цивільних і комерційних оголошень) щодо Оголошення № 1853 Канцелярії Торгового суду м. Парижа щодо реорганізації шляхом злиття у вигляді приєднання SOUFFLET NEGOCE S.A.S. до SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO S.A.S., з перекладом на українську мову, засвідченої нотаріально; копії з апостилем витягу з основного реєстраційного запису у Торгово-промисловому реєстрі Франції щодо компанії SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO S.A.S. від 24 березня 2025 року, з перекладом на українську мову, засвідченої нотаріально. Протокольною ухвалою Київського апеляційного суду від 07 травня 2025 року задоволено клопотання представника стягувача про долучення до матеріалів справи нотаріально засвідчених копій письмових доказів за переліком, наведеним у клопотанні від 15 квітня 2025 року, з наданням суду оригіналів таких доказів, які після огляду повернені судом особі, яка їх надала. Зазначені документи підтверджують, що внаслідок реорганізації SOUFFLET NEGOCE в формі приєднання до SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO відбулось універсальне правонаступництво, а тому остання набула всіх прав, в тому числі і право на звернення до суду із заявою про визнання і надання дозволу на виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу, ухваленого на користь компанії SOUFFLET NEGOCE.

Як правильно встановив суд першої інстанції, сторона боржника не спростувала належними та допустимими доказами, що адреси електронної пошти ІНФОРМАЦІЯ_1, ІНФОРМАЦІЯ_2 не належать (не використовуються) ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи», з огляду на те, що на офіційному веб-сайті ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи» як адреса електронної пошти його головного офісу вказана ІНФОРМАЦІЯ_2; в Єдиному державному реєстрі декларацій адреса електронної пошти ІНФОРМАЦІЯ_2 вказана у деклараціях кінцевого бенефіціарного власника боржника ОСОБА_7 в якості саме електронної адреси боржника; ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи» вказувало ІНФОРМАЦІЯ_2 як свою офіційну адресу електронної пошти у низці договорів, укладених за результатами тендерів, які опубліковані в електронній системі «Прозорро»; адреса електронної пошти ІНФОРМАЦІЯ_2 вказана як офіційна адреса головного офісу ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи» на профільному (агропромисловому) веб-сайті www.elevatorist.com., про що свідчать надані письмові докази (а. с. 181-213, т. 2); обставини отримання ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи» листів від стягувача на електронні пошти ІНФОРМАЦІЯ_2 та ІНФОРМАЦІЯ_1 як під час періоду поставки (виконання) за договором, так і під час арбітражного розгляду, підтверджуються звітами про доставку листів (а. с. 145-150, т. 3). Тому обґрунтованим є висновок суду щодо відхилення доводів ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи» про те, що його не було повідомлено про арбітражний розгляд.

Колегія суддів погоджується з висновком суду першої інстанції про необґрунтованість доводів боржника щодо порушення Арбітражним рішенням публічного порядку України. Спірні правовідносини в межах розгляду цієї справи виникли між суб`єктами господарської діяльності, а обставини, встановлені рішенням арбітражного суду, стосуються порядку виконання зобов`язань, які виникли між учасниками цієї справи на підставі укладеного ними контракту (приватних господарських правовідносин). Арбітражне рішення ухвалене виключно щодо її сторін, тому і виконання зазначеного рішення не буде суперечити публічному порядку України, її незалежності, цілісності, самостійності та недоторканності, конституційним правам, свободам, гарантіям. Самі по собі норми пункту 14 постанови Правління Національного банку України від 24 лютого 2022 року № 18 «Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану» щодо заборони здійснювати транскордонний переказ валютних цінностей з України/переказ коштів на кореспондентські рахунки банків-нерезидентів у гривнях/іноземній валюті, відкриті в банках-резидентах, уключаючи перекази, що здійснюються за дорученням клієнтів не свідчать про те, що виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу про стягнення коштів з резидента України суперечить публічному порядку України.

За таких обставин суд першої інстанції зробив обґрунтований висновок про наявність підстав для визнання рішення міжнародного комерційного арбітражу та надання дозволу на його виконання, оскільки ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи» не підтвердило існування визначених статтею V Конвенції про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень від 10 червня 1958 року (Нью-Йоркська Конвенція) та статтею 478 ЦПК України підстав для відмови у наданні дозволу на примусове виконання Арбітражного рішення.

Касаційна скарга не містить жодних доводів та відповідним їм підстав касаційного оскарження ухвали суду першої інстанції в частині вирішення питання про судові витрати, тому з урахуванням принципу диспозитивності та меж розгляду справи судом апеляційної інстанції, визначених у статті 367 ЦПК України, колегія суддів ухвалу суду першої інстанції в цій частині не аналізує.

Висновки за результатами розгляду апеляційної скарги

Доводи апеляційної скарги не дають підстав для висновку, що оскаржена ухвала суду першої інстанції прийнята без додержання норм процесуального права. У зв`язку з наведеним колегія суддів вважає, що апеляційну скаргу необхідно залишити без задоволення,

оскаржену ухвалу залишити без змін, а тому судові витрати боржника покладаються на нього.

У зв`язку з цим підлягає поновленню дія ухвали Київського апеляційного суду від 14 травня 2025 року, яка зупинена ухвалою Верховного Суду від 04 липня 2025 року до закінчення касаційного провадження.

Щодо стягнення витрат на правничу допомогу

Основними засадами (принципами) цивільного судочинства є, зокрема відшкодування судових витрат сторони, на користь якої ухвалене судове рішення (пункти 12 частини третьої статті 2 ЦПК України).

Судові витрати складаються з судового збору та витрат, пов`язаних з розглядом справи. До витрат, пов`язаних з розглядом справи, належать витрати, зокрема, на професійну правничу допомогу (частини перша - друга статті 133 ЦПК України).

Розмір витрат, які сторона сплатила або має сплатити у зв`язку з розглядом справи, встановлюється судом на підставі поданих сторонами доказів (договорів, рахунків тощо). Такі докази подаються до закінчення судових дебатів у справі або протягом п`яти днів після ухвалення рішення суду за умови, що до закінчення судових дебатів у справі сторона зробила про це відповідну заяву (частина восьма статті 141 ЦПК України).

Обов`язок доведення неспівмірності витрат покладається на сторону, яка заявляє клопотання про зменшення витрат на оплату правничої допомоги адвоката, які підлягають розподілу між сторонами (частина шоста статті 137 ЦПК України).

У постанові Великої Палати Верховного Суду від 27 червня 2018 року у справі № 826/1216/16 (провадження № 11-562ас18) вказано, що склад та розмір витрат, пов`язаних з оплатою правничої допомоги, входить до предмета доказування у справі.

У додатковій постанові Великої Палати Верховного Суду від 19 лютого 2020 року у справі № 755/9215/15-ц (провадження № 14-382цс19) вказано, що з аналізу частини третьої статті 141 ЦПК України можна виділити такі критерії визначення та розподілу судових витрат: 1) їх дійсність; 2) необхідність; 3) розумність їх розміру з урахуванням складності справи та фінансового стану учасників справи. Велика Палата Верховного Суду звернула увагу на те, що принцип змагальності знайшов своє втілення, зокрема, у положеннях частин п`ятої та шостої статті 137 ЦПК України, відповідно до яких саме на іншу сторону покладено обов`язок обґрунтування наявності підстав для зменшення розміру витрат на правничу допомогу, які підлягають розподілу між сторонами, а також обов`язок доведення їх неспівмірності, тому при вирішенні питання про стягнення витрат на професійну правничу допомогу слід надавати оцінку виключно тим обставинам, щодо яких інша сторона має заперечення.

У відзиві на апеляційну скаргу стягувачем наведений попередній розрахунок судових витрат на правничу допомогу та зроблено заяву про подання відповідних доказів в порядку, передбаченому частиною восьмою статті 141 ЦПК України.

09 вересня 2025 року SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO S.A.S. подало до Верховного Суду заяву про компенсацію судових витрат, понесених у зв`язку з розглядом справи у Верховному Суді, у якій просило стягнути з ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи» витрати на професійну правничу допомогу у розмірі 9 390,00 євро та додаткові витрати у розмірі 175,79 євро;

Аналіз матеріалів справи свідчить, що:

договором про надання правової допомоги № 27-03/2025 передбачено, що порядок розрахунку гонорару та його розмір визначаються сторонами у додаткових угодах до цього договору (п. 4.1.); п. 2 додаткової угоди № 5 до договору про надання правової допомоги № 27-03/2025 передбачено, що вартість послуг на підставі витраченого часу на надання правової допомоги на основі погодинної ставки у розмірі 300,00 євро;

згідно зі звітом щодо затраченого часу спеціалістами AGA Partners (АО «Ей.Джи.Ей та партнери») в період з 17 липня 2025 року по 28 серпня 2025 року на виконання доручень Клієнта відповідно до Договору про надання правової допомоги № 27-03/2025 від 27 березня 2025 року, долученого до заяви про розподіл судових витрат, правничу допомогу становили:

аналіз матеріалів справи (витрачено часу 2,9);

аналіз апеляційної скарги. Підготовка відзиву на апеляційну скаргу (витрачено часу 5,1);

підготовка відзиву на апеляційну скаргу. Подання відзиву на апеляційну скаргу до суду (витрачено часу 2,9);

підготовка додаткових пояснень до відзиву на апеляційну скаргу. Аналіз матеріалів справи. Пошук судової практики стосовно правонаступництва на відшкодування збитків, присуджених арбітражем GAFTA у Великій Британії, та правових наслідків злиття компаній за законодавством Франції (витрачено часу 3,5);

підготовка додаткових пояснень до відзиву на апеляційну скаргу. Правове дослідження та опрацювання питання щодо належного засвідчення копій документів у Великій Британії (витрачено часу 5,8);

аналіз письмових пояснень соліситора Вінсента Бенезеша . Підготовка додаткових пояснень до відзиву на апеляційну скаргу (витрачено часу 4,9);

організація перекладу на українську мову та нотаріального посвідчення письмових пояснень соліситора Вінсента Бенезеша та додатків до них. Підготовка додаткових пояснень до відзиву на апеляційну скаргу (витрачено часу 2,0);

збір документів та додання їх до додаткових пояснень до відзиву на апеляційну скаргу. Подання додаткових пояснень до відзиву на апеляційну скаргу (витрачено часу 0,9);

підготовка заяви про відшкодування судових витрат (витрачено часу 3,3);

до заяви про розподіл судових витрат долучено: рахунок на суму 8 000,00 євро від 14 липня 2025 року - як професійний гонорар; рахунок на суму 1 565,79 євро від 09 вересня 2025 року - як професійний гонорар та витрати; рахунки-фактури на 1 560,00 грн від 08 серпня 2025 року - як надання послуг перекладу; 5 005,00 грн від 15 серпня 2025 року - як надання послуг перекладу; 900,00 грн від 21 серпня 2025 року як надання послуг перекладу; 1 040,00 грн від 21 серпня 2025 року - як надання послуг перекладу; копії квитанцій на суми 1 560,00 грн, 5 005,00 грн, 900,00 грн, 1 040,00 грн.

Колегія суддів враховує, що витрати стягувача на ознайомлення із матеріалами справи були включені до відповідних витрат у суді першої інстанції та враховані при їх стягненні з боржника, а витрати на аналіз апеляційної скарги включені окремо до витрат на підготовку відзиву на апеляційну скаргу. Додаткові пояснення стягувача як доповнення до відзиву на апеляційну скаргу та додані до них нові докази повернуті судом ухвалою від 18 вересня 2025 року без розгляду. Тому витрати на аналіз матеріалів справи та які пов`язані з підготовкою додаткових пояснень до відзиву на апеляційну скаргу (обліковані загалом витраченим часом на 20 год + додаткові витрати у розмірі 175,79 євро) не підлягають відшкодуванню стягувачу.

Враховуючи, що ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи» не подало заперечень щодо стягнення вказаних витрат стягувача, колегія суддів питання щодо їх співмірності не аналізує, а тому інші заявлені стягувачем витрати на правничу допомогу (обліковані загалом витраченим часом на 11,3 год) підлягають стягненню в сумі 3 390,00 євро.

Керуючись статтями 24, 141, 367, 374, 375, 381-384 ЦПК України, Верховний Суд у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду

УХВАЛИВ:

Апеляційну скаргу Товариства з обмеженою відповідальністю «Агропромисловий комплекс Докучаєвські чорноземи»залишити без задоволення.

Ухвалу Київського апеляційного суду від 14 травня 2025 року залишити без змін.

Поновити дію ухвали Київського апеляційного суду від 14 травня 2025 року.

Стягнути з Товариства з обмеженою відповідальністю «Агропромисловий комплекс Докучаєвські чорноземи» на користь SOUFFLET NEGOCE BY INVIVO S.A.S. (СУФФЛЕ НЕГОС БАЙ ІНВІВО С.А.С.) (юридичної особи, зареєстрованої відповідно до законодавства Франції, ідентифікаційний код 801076134, зареєстроване місцезнаходження: Франція, Quai Sarrail 10400 Nogent-sur Seine) 3 390,00 євро витрат на професійну правничу допомогу.

Повний текст постанови Верховного Суду складено 22 вересня 2025 року.

Постанова суду апеляційної інстанції набирає законної сили з дня її ухвалення, є остаточною і оскарженню не підлягає.

Судді: **Є. В. Краснощоков**

Д. А. Гудима

П. І. Пархоменко